

Nem csak testnevelés

Nem csak testnevelés

Írta és szerkesztette:
Károly Frigyes, Kollerics Barnabás és még sokan mások

Fordítások:
Bencsics Marianna, Farkas Gertrud

Rajzok:
Tulok József

A borítót Masszi Ferenc tervezte

Kiadja:
a Bolyai János Gyakoró Általános Iskola
és Gimnázium

Felelős kiadó:
Dr. Lenner Tibor PhD, főiskolai docens, igazgató

Nyomdai előkészítés:
Kerényi János

Nyomdai munkák:
Balogh és Társa Nyomda

Szombathely, 2009

Előszó

A régi iskolatársak, munkatársak találkozóin a hivatalos részek utáni beszélgetések, történet-mesélések, adomázások a legemlékezetesebbek a résztvevők, de a kívülálló családtagok, ismerősök számára is. A közös élmények felidézése a körön kívüli hallgatóságnak egy időutazás és egy vidám kabaré egyvelegeként élhető át.

Egy 50 éves időutazás megannyi változást, átalakulást átívelő történetei érdekesek, néha valószínűtlenek a ma olvasójának. Ráadásul az 1958 óta eltelt időszak magába foglal egy század- és egy ezredfordulót, lezajlott egy politikai rendszerváltás és egy olyan technikai és információs fejlődés, ami rohamléptekben változtatta meg az emberiség és a magyar emberek gondolkodásmódját, szokásrendszerét.

A sport, a testedzés világa a pályákon, tornatermekben, öltözőkben, az élet írta történetek özönét kínálja a későbbi visszaemlékezésekhez. Így van ez az iskolai testneveléssel is.

Az úszásóráról alsónemű nélkül hazainduló kis elsős, a hóban a sportcipőt a kezében hozó, zokniban futó, de győzni akaró felsős, a sípályán a csákányos lift által elrabolt hátizsák, a Dunába beborult tanár küzdelme a süllyedő hajóval, közel 100 diák és néző tapsviharral kísért produkciójaként megannyi lehetőség a vidámságra, az emlékezésre. De a történetek mögül kibontakozik egy a személyiséget formáló tudatos nevelői szándék is, amelyből kiderül, hogy nem csak testnevelés folyik a „Bolyaiban” a testnevelés tantárgyhoz kötődő alkalmakkor. Az egészségmegőrzés legfőbb eszköze ugyan a sport, a testnevelés, a kötetet olvasva azonban megláthatjuk, a benne rejlő nevelési lehetőségek szinte kifogyhatatlan tárházát is, amely egy jó iskolában a személyiségfejlesztés, a közösségformálás egyik leghatékonyabb eszköze lehet.

CSAK ALSÓ!?

1958–59, Szombathely. Új iskolát alapítottak a vasi megyeszékhelyen. Példamutató módon, a **meginduló tanítóképzés gyakorlati képzését** nem egy már meglévő iskolában indították be, hanem – magas **szakmai kritériumok** mentén, a szakvezetői munkára alkalmas – **új tantestületet** válogattak a régió általános iskoláiból. Újonnan beiratkozott gyerekek alkotta **új osztályok** és **új tantestület** jelentették a **Szombathelyi Tanítóképző Intézet Gyakorló Iskoláját**.

Károly Frigyes

Egykori gyakorlós diák

VILLANÁSOK

Gazda utca 1.

6 évesen állok édesanyám mellett egy teremben, ahol bácsik és nénik ülnek asztalok mögött, és engem beírnak a „Gyakorló”-ba.
(1959)

Testnevelés óra

Innen a bordásfal tetejéről magasabb vagyok Lajos bácsinál. De a többieknél is!
Jaj, mekkorát estem...
Úgy imbolyog velem a világ. Csak Lajos bácsi észre ne vegye! Nem vette észre.
Otthon meg ilyenről nem mesélek.
(1962)

Főiskola férfi kézilabdacsapatának edzőtábora

Edzés – társadalmi munka – edzés – izomláz, két héten keresztül mindennap.

– Ti padot csiszoltok, ti kerítést festetek, ti salakot egyengettek! Ja, kell még néhány ember, aki kimegy az új Gyakorlóba a kézilabdapályát felfesteni.

– Majd én megyek.

(1974)

Főiskolás kézilabdaedzés a Bolyai tornatermében

– Bevetődés szélről kigurulással!

Hát ez a kigurulás necces volt...

– Lehúztam a könyökömet? Nem érdekes.

– Már megint milyen izomláz van a vállamban... Anya, masszírozd meg egy kicsit!

– Te jó isten! Fiam, a piros csík már a hónaljadig ér!

Tetanusz.

(1976)

A Bolyai tornatermének folyosója

– Álljon meg! Mit képzelsz?! Utcai cipőben a tornaterembe? Azonnal vegyen papucsot! Nem mondom még egyszer!

– Igenis, Rózsi néni!

(1974–1978)

Főiskolai úszó házibajnokság a Bolyai tanuszodájában

– Következik a 4x2 hossz vegyes-váltó. Ki lesz a pillangózó?

– Majd én.

– Éljen, nyertünk!

(1977)

Bolyai – Kámon, közös kétfordulós fedett pályás atlétikai bajnokság

- Csókolom, Frici bácsi!
 - Szervusz.
 - Zsuzsa! Ki volt ez a kisfiú?
 - A Király Gábor.
- (1980-as évek)

Bolyai–Kámon, közös honvédelmi nap

– Kedves kollégák, a bolyais diákok átmennek a Kámoni iskolába, a kámoniak a Bolyaiba. Útközben, állomásokon feladatokat kell végrehajtaniuk a gyerekeknek. Az állomásokon Önök, Ti ellenőrzitek a végrehajtást. Ja, egy rövid, hat kilométeres útvonalat jelöltünk ki. Bolyai – Emlékmű – Parkerdő – Parkerdei tornapálya – Oladi-plató kiskertjei – Oladi kilátó – Régi toronyi vasúti híd – Kámoni Iskola

De lehet rövidíteni mindenkinek, ha a Perinten keresztül megy, és nem a hídon.

(1980-as évek)

Hallgatói tanítás értékelése

– Milyen furcsa ez nekem, Zsuzsa! Nemrég még hallgatóként, aztán kollégaként jártam ide, tanácsért, emberi szóért, most meg nekem kell az itt folyó munkát értékelnem, mint szakmódszertanosnak.

Ez sem könnyebb.

(1990)

Dr. Iker János igazgatóvá választása után

- Frici! Bemehetünk az úszásórásra?
 - Megtiszteltek, kedves Zsuzsa és Csöpi.
- Az ördögbe, máskor én nem szoktam izgulni..
- (1992)

Tantervi megbeszélés

– A Bolyaiban a gimnázium lesz a meghatározó, a diákoknak az egyetem a cél. Ennek egyenes következménye a mozgásszegény életmód. Át kell tehát alakítanunk a testnevelést. Cél az életminőség megőrzésének hangsúlyozása. Ehhez olyan sportági eszközöket kell a diákoknak adnunk, melyek közül minden életkorban tudnak választani. Tehát a szabadidősportokat kell a fókuszba helyezni.

(1992–1993)

Egy grazi késő esti vendéglői beszélgetés

– Kedves Silvo! Nagyszerű ez a kapcsolat a két iskola között az úszás és a labdarúgás terén. Most, hogy nálunk is elindult a nyolc osztályos gimnázium, nem lenne-e lehetőség valamiféle közös sítáborra is a két gimnáziumnak?

– Nálunk több évfolyamon is van téli sporthét. A 2. gimnáziumnak a síküzusa Murauban a Frauenalpen van. Felkészülések van?

– Tulajdonképpen nincs.

– Végiggondolom, hogy mit lehetne tenni.

(1993)

Biciklivel, zuhogó esőben egy ausztriai raktár ere-sze alatt

– Mikor láttátok a Temesvári Petit és a Balázs bácsit?

– Már régen.

(*Tíz perc múlva*)

– Megjöttek.

– Hányszor pumpáltatok idáig?

– Úgy 10–12-szer.

– Oké, ez a fél út, már csak 30 km van hátra.

(1995, első kerékpáros vízitábor)

**Csesznek és Porva-Csesznek vasútállomás között
valahol, orkánszerű szélben, zuhogó esőben**

– Jaaaaaj... Atyaisten! Ez a vadkerítés. Gyerekek, ez megrázó élmény volt. De merre van az út?

(1999, első turisztikai tábor)

Tornacsarnok-avató

„Frici! Gratulálok! Szép csarnokot csináltál.” (Gáspár Péter tervező)

(2001)

Alpok-Adria Sportünnepély

Bolyais diákok segítenek Szentgotthárdon, Körmenden, Sárváron. Szombathelyen a szervezésben a bolyais tanárok az élen. Van egy CSAPAT.

(2005)

A 100. olimpiai aranyéremes Hegedüs Csaba és egykori osztályfőnöke, Marosvári József találkozása

A tanítóképzést szolgáló – csak négy alsó tagozatos évfolyammal működő – iskola épülete **tornateremmel is** rendelkezett. A **testnevelést** – az ének-zenéhez és a rajzhoz hasonlóan – **szakos tanár** tanította (Az első évben Csató Béla, majd Takács Lajos). A szakvezetői munka személyi és tárgyi feltételei tehát a kor lehetőségeit meghaladóan biztosítottak voltak.

Csató Béla

1958–1959

Testnevelés

A SPORTEMBER

A szombathelyi testnevelés egyik legendás alakjáról kevés szó esik napjainkban. Pedig Szombathely sportjának több nagy pillanatában volt aktív szereplő. Asbóth József párja és edzője a tenispályán, az atlétika sportág több neves sportolót köszönhet neki, a röplabdások emléktornát neveztek el róla. De több ezer gyerek neki köszönheti, hogy megtanult úszni, teniszezni.

Intézményként működött. A sportnapközit ő találta ki. Reggel tenisziskola, aztán irány az „Újstrand”, úszásórák.

Természetes talán, hogy az új „Gyakorló” megalapítása-kor Őt kérték fel az első tanévre a testnevelés oktatására.

Mint egykori tanítványa, hadd meséljek el róla néhány történetet!

Budapesten, a TF hallgatói közül néhányan esti szórakozást követően fogadásokat kötöttek. Köztük volt a fiatal Csató Béla is. Ő arra fogadott, hogy a Halászbástyán

kézállást csinál. A társaság a tettek embereiből állt, így azonnal felmentek a Halászbástyára, és a szót tett követte. Csató Béla kézállásban a Halászbástya falán.

A mozgólódásra figyelte a bástya alatt posztoló rendőr. Felnézett, és elhűlve látta, hogy egy ember kézállásban áll a vártán. Úgy megijedt, hogy nem mert rákiabálni, nehogy az leessen.

A szombathelyi „Újstrandon”, hivatalos nevén a Városi strandon a Gyöngyösből töltötték fel a medencét. Hát melegen nemigen lehetett nevezni. Itt vacogtak a gyerekek néha a 110 cm mély vízben, aztán a mélyvíz rajtkövei mellett várták a vezényszókat. A vezényszók egy simléderes, fehér vászonsapkát a fején viselő, a vízben órákat töltő mélyhangú tanár szájából hangoztak el.

- Ugorj!
- Vízigombóc!
- Kar, láb!
- Fuss két kört!

Az SZSE, majd a Haladás tenispályáin is ugyan ezt a mély hangot lehetett hallani.

- Tenyeres, lendít, üt, utána lép és helyben futás.
- Azt a leborult szivarvégit!

Kiss Péter tanár úrnak (Petya bácsi) testnevelő tanára és röplabda edzője is volt, s mindkettőnk sok más kollégánkkal együtt ő készítette fel a testnevelés szak felvételijére.

A SPORTEMBER szót ha hallom, nekem Ő jut eszembe.

Károly Frigyes

Takács Lajos

Testnevelés-földrajz

1959–1983

Ki is volt ő? A pedagógus-hivatás szerelmese, aki a 43 éves tanári pályafutásából az utolsó 27 évet a 6–10 éves korú gyerekek testi-lelki fejlesztésével töltötte. Az 1–4. osztályos gyakorló megalakulásának második évében, 1959. júl. 1-jén kapta meg kinevezését mint testnevelő tanár, és 24 éven át ebben a beosztásban dolgozott.

Mi jellemezte őt? Mi volt az ars poeticája?

Mindenekelőtt mélységes gyermekszeretete; ez vezérelte egész életét.

Az volt a legfőbb célkitűzése, hogy tanítványaival megszerettesse a testnevelési órákat; élvezzék a mozgást, szabaduljanak meg a különböző szorongásoktól, jusson minden gyerek sikerélményhez, legyen jókedv, kacagás az órákon.

Erre a pszichés légkör megteremtésére buzdította főiskolai hallgatóit, a „kistanítókat” is. „Úgy tervezzék meg óráikat – mondta –, hogy a gyerekek az életkori sajátosságok figyelembevételével minél többet mozoghassanak, és beleélhessék magukat a játékok, versenyek örömébe. Az a sikeres óra, amikor az öltözőben egymásnak azt mondják: De jó volt! Kár, hogy vége lett az órának!”

Ezt az életérzésüket a gyerekek sokszor meg is fogalmazták, nem csak az iskolában, hanem azon kívül is. Ha sétálni indultunk, megannyi kis nebuló vett körül minket: „Csókolom, Lajos bácsi! Holnap lesz tornaóránk! Versenyezzünk megint?” „Lajos bácsi, mikor tartjuk meg az ünnepség

miatt elmaradt testnevelés órát?” – így záporoztak a „Lajos bácsi”-k. Mosolytól csillogó tekintetük válaszra várt. No, ebből nem is volt hiány! Valamennyi tanítványát keresztnevéen szólítva, az „egyéni, differenciált bánásmód” pedagógiai elveit szem előtt tartva, úgy fogalmazta meg válaszait, hogy abból ki-ki megértette, hogy mit kell gyakorolnia, ha pl. a következő labdajáték-versenyen győzni akar. Igaz, hogy emiatt a séta gyakran meghiúsult; a jóízű beszélgetések fontosabbak voltak!

Nemcsak a gyerekek, hanem több kedves ismerősünk is élvezte a Bolyai Gyakorló Iskola udvarát körülvevő házak ablakaiból a kicsik testnevelési óráit. Nem is furakodtak a dicsérettel, ha éppen találkoztunk. Ez tovább motiválta Lajost abban, hogy mindig új, még érdekesebb, izgalmasabb játékot találjon ki.

A legutóbbi „elismerést” már nem érthette meg...!

Idősebb fiunk, aki szintén pedagógus, itthon volt családjával, és egyik barátjuk meghívta őket egy beszélgetésre az egyik étterembe. Amikor a „törzsvendég”-barát a tulajdonosnak bemutatta a fiamat, ő felragyogó arccal közölte, hogy neki is volt egy ilyen nevű tanára, akit nagyon szeretett, mert „olyan jó tanórákat tartott, hogy egy életre megszerettük a mozgást. Halála után is tisztelettel gondolok rá.” Fiamnak földbe gyökeredzett a lába; szívét boldogság és büszkeség töltötte be. Hirtelen Esterházy Péter Harmónia Caelestis című könyvének „Édesapám”-jai jutottak eszébe, és rövid csend után csak ennyit mondott: „Édesapám volt ő.”

Lejegyezte felesége: **Takács Lajosné dr. nyug. főiskolai docens**

Az első épület és a tornaterem

1966-ban az anyaintézménnyel egybeépített **új épületben** folytatódott az iskola élete. A **testnevelésórákat a Tanítóképző meglévő tornatermében és udvarán** tartották meg.

A képző tornaterme

Már felső is!

1974-ben – a Tanítóképző Intézet önálló **Tanárképző Főiskolává válása** után – felső tagozatra is szükség lett a gyakorlati képzéshez. Ekkor – a város segítségével – **ismét vadonatúj épületbe** költözött az iskola, immáron Bolyai János nevével fémjelezve és felső tagozatos tanári karral kiegészítve. A **tanítói szak gyakorlati képzését** tovább folytatva a **testnevelő tanári szak szakvezetését** két tapasztalt szakember (Tóth Zsuzsanna, Kóborné Németh Mária), később mellettük két fiatal kolléga

Tóth Zsuzsa

Testnevelés, magyar, történelem
1974–2003

HOGY IS VOLT...?

Három évtized...

Tanárkollégák, főiskolai hallgatók, bolyais diákok...

Testnevelés órák a tornateremben, uszodában, az udvaron – és néha a lépcsőházban... Kirándulások, vízitáborok, úttörő- és diákolimpiák...

Nehéz rendet rakni emlékeimben.

Talán a kezdet: 1974.

Vadonatúj, ragyogóan felszerelt iskola, lelkes kollégák, gyerekek. Ígéretes, vonzó adottságok, telis-teli lehetőségekkel.

Kezdetben négyen voltunk testnevelők: az örökifjú Takács Lajos bácsi, Horváth Lajos igazgató úr (a „Főnök”),

Böcskey Gitta és jómagam. Aztán 2–3 év alatt új tanárok is jöttek, és összeállt a hosszú évekig együtt dolgozó, időnként lázadozó, morgolódó „tesis” csapat: Gyöngyi (Magyar Lajosné), Csöpi (Kóbor Imréné), Petya (Kiss Péter). A társaság érdeklődése sokoldalú volt, így pillanatok alatt alakult ki egy különlegesen színes sportélet (úszás, atlétika, kézilabda, foci, tájfutás). A tornaterem reggeltől estig tele volt gyerekekkel. **Sokat dolgoztunk, eredményesek voltunk és összetartók.**

És természetesen megjelennek előttem a hallgatók is.

Mitagadás: leggyakrabban azok, akikkel későbbi életük során is találkoztunk. Gősi Lacival, Palkovics Gabival, Schnellbach-Pataki Imrével (tanítványaink révén) „ellenfélként” is összecsapunk nem egy atlétikai országos bajnokságon. Grénus Gabi, Rozmán Sanyi, Simon Pisti még a Bolyaiban is kollégánk lett...

Aztán a gyerekek...

Kikre is kéne emlékezni? A sportban sikeresekre, vagy azokra a diákként jó sportolókra, akiknek aztán elkanyarodott az élete a sporttól? Vagy a többi sok százra, akikkel jó volt akkor együtt lenni – és jó most is találkozni velük?

Menjünk csak sorban!

Kálovics Anikó, Dívós Kati, Király Gábor, Németh Noémi, Horváth Andrea, Tóth Klári, Szovák Kati, Hömöstreier Péter, a három Koczka-gyermek (Levente, Zsófi és Dani) – válogatottak, magyar és Európa-bajnokok, vagy akár olimpiakonok lettek.

Örülünk, hogy közünk volt hozzájuk, és titokban hisszük, hogy valamit mi is hozzáadtunk a sikerekhez.

Aztán persze az iskolai évek alatt remekül teljesítők, akik aztán felnőtt korukban más területen lettek eredményesek. Egyikük-másikuk azóta is visszatérő jó barát.

Csordás Zoli kiváló birkózó és atléta volt – ma festőművész, és a Képzőművészeti Egyetem tanára. Boros Ancsa, a kiváló többpróbázó Für Anikóként népszerű színésznő. De felsorolhatnám a két utánpótlás-válogatott rövidtávfutót Fülöp Pétert és Pap Pétert, a tájfutó úttörő, illetve diákolimpiai bajnok Gosztolai Anitát, Benczik Attilát, Pap Istvánt (ő nem szakadt el teljesen a sporttól: sportújságíró lett), Szőnye Zsoltot...

Az országos „Jó tanuló, jó sportoló” címet többen is elnyerték: a három Koczka-testvér és a két Sárközy-testvér (István és Zsuzsa). Megszámolni se tudnám azokat, akik a megyei „Jó tanuló – jó sportoló” címet nyerték el...

És a sok száz diák, aki edzett, küzdött az órákon és a délutáni sportfoglalkozásokon... Tudom, hogy sokan egy életre megszerették a mozgást, az egészséges életet. Az

első testnevelés tagozatos osztály 20 éves találkozóján is testnevelés órát kértek az ünneplő egybegyűltek. Kimondhatatlan jó érzés látni az egykor a testnevelés ellen lázadozó diákokat, amikor elfutnak mellettem a Csónakázó-tónál...

Sohasem éreztem „munkahely”-nek a Bolyait. Hogy mi másnak érezhettem, azt egy régies-régi végzős hallgatóm levélkéje elmondja:

„Kedves Zsuzsa néni! Amikor még csak az első óránk volt, már akkor láttam, hogy a füzetünk egyforma. És most, hogy az utolsó óránk lesz, arra gondoltam: odaadom ezt a füzetet.

Köszönettel: Trencsényi Terézia, testnevelés IV.”

Kóborné Németh Mária

Testnevelés

1976–1999, 2003

A NEHÉZ KEZDET

1977 tavaszán átadták az iskola tanuszodáját.

Elkezdtünk teljes gőzzel készülni az Úttörő Olimpiára, és 1978 tavaszán már indultunk is.

Szombathelyen még nem volt fedett uszoda, így csak a saját tanuszodánkban edzhettünk.

A 15 m hosszú medencében, a 90 cm mély vízben olyan jók voltunk, hogy megnyertük a megyei bajnokságot. „Rendes” mélységű vízben – azaz, ahol nem ér le a lábuk – még nem úsztak a gyerekek, így felkerekedtünk, és a zalaegerszegi fedett uszodába mentünk autóbusszal. Ide a legjobbak jöhettek, 14 fiú és 14 leány. Kísérőm Takács Lajos testnevelő tanár bácsi, feladata a fiúk öltözése, rendje volt.

A medencei edzésen ugyan minden tanulóval végigúsztam a 33 1/3 métert, de megerősödtem abban, hogy a tanmedencében is meg lehet tanulni jól úszni.

Lajos bácsi az öltözői feladatai után, edzés alatt a büfében ültette el az időt a sofőrünkkel.

Az edzés után gyors öltözés, autóbuszba ülés után eldöntöttük, hogy megállás nélkül utazunk haza – ez a távolság miatt kb. 1 óra. Nem sokkal az indulás után egy kis erdőn ment át az út. Lajos bácsi, valószínűleg a büfében töltött „edzés” miatt megszólalt: „Gyerekek! Kinek kell pisilni?” Természetesen mindenki hangosan jelentkezett! Mielőtt megszólalhattam volna, Lajos bácsi rendelkezett: „Fiúk

jobbra, lányok balra!” – így történt, hogy a bolyais úszóknak a Zalaegerszeg-Szombathely távolság 2 óra 15 perc lett.

Mi a különbség az új és a régi fürdőruha között?

A területi Úttörő Olimpiát 1979-ben Szombathely rendezte. A Bolyai iskola fiú és lány 6x50m-es váltója megnyerte a Vas megyei válogatót, így a területi versenyen indulás jogát is megszereztük. A még mindig fedett uszoda nélküli városban, a Tó-fürdőn rendeztük a versenyt. Az úszómedence fekvésénél fogva – minden szemetet oda fűjt a szél – kicsit koszos volt, építése miatt nem volt 50 méter (a vízszintjénél –3 cm) hosszú.

Kezdődött a fiúk váltója. Nagyon jó csapatunk volt! A verseny szépséghibája a „szépség” volt. Az egyik fiú új fürdőnadrágot kapott, kizárólag a verseny miatt, aminek a derekában még madzag is volt – ez akkor jött divatba. Sajnos az úszáskor a nadrág nem állt ellen a víz erejének, így egyik kézzel fogni kellett, a másik kézzel viszont lehetett úszni. 0,2 másodperccel, kb. 10 cm különbséggel a 2. helyen végeztünk a győri Móra Ferenc Iskola mögött.

Szerencsére a lányok sokkal nagyobb különbséggel nyertek – ugyancsak a győri Móra előtt. Igaz, egyik lánynak sem volt új fürdőruhája.

A győri fiúk Szegeden az országos döntőn 1. helyezettek lettek.

A régi fürdőruhások: Takács Eszter, Balogh Otília, Vörös Mónika, Sipőcz Krisztina, Farkas Ingrid, Beregszászi Annamária. Nem mellesleg a 4397. számú Bolyai János Úttörőcsapat tagjai. Az Úttörő Olimpia nyolc Szegeden töltött napja alatt megismerkedtek a Dél-Alföld nevezetességeivel, drukkolhattak a különböző sportversenyeken. Nagyon jól érezték magukat.

A két Bolyai versenye

(Történet a 2001-es évből)

Ez már Országos Diákolimpia Pécssett. Kísérő testnevelő tanár, akivel sok éve együtt mentünk úszóversenyekre, Kiss Péter, azaz Petya bácsi.

Indulás reggel 5 h 10 perckor 12 gyerekkel az alsó tagozatból, érkezés 10 h körül Pécsre. Rendes gyalogtúra a Hullám uszodához, azonnal bemelegítés és verseny. A lányok váltóversenye rendben lezajlott, kb. a 10. helyen végeztünk, eredményhirdetés a vonat visszaindulása után volt.

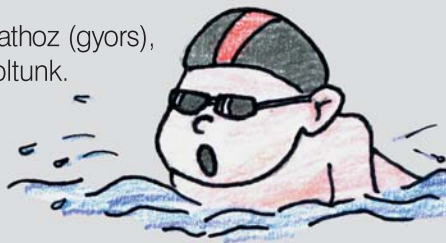
A fiúk váltóversenye: 2. futam, 4-es pálya Szombathely Bolyai iskola, 5-ös pálya Nagykanizsa Bolyai iskola. A váltó 6x50 m-es, így az indulásnál én, a fordulónál Petya bácsi volt. Az uszoda eredményjelző tábláján a felirat – városnév nélkül – 4. Bolyai, 5. Bolyai.

A fordulónál intézkedett a nagykanizsai testnevelő: „Tanár úr, cseréljünk, mert a másik a mi pályánk!” Petya bácsi – meg a gyerekek – cserélték a 4-est az 5-ösre.

Az első úszókat várták a váltótársak, a mi következő úszónk szólt Petya bácsinak: „Ezt a gyereket nem ismerem!” – hozzá kell tenni, a Petya bácsi sem ismerte fürdőruhában, sapkában a gyerekeket. – A válasz: „Nem baj, fiám, csak előbb ne váltsál, mint lehet!” Így aztán váltottak: egy szombathelyi, egy kanizsai, és így tovább.

Így a két Bolyai kizárva – hogy melyik pálya érkezett be előbb? Ki tudja már...?

Végül a verseny után robogás a vonathoz (gyors), és 22 h 05 perckor már ismét otthon voltunk.

Magyar Lajosné

Testnevelés, matematika
1975–2004

NEKROLÓG (Vas Népe, Károly Frigyes)

Mini, Mincsi, Gyöngyi, Gyöngyi néni, Anyu.

Egy EMBER – öt megszólítás.

Mini, buzdították a – hetvenes években NB.I-es – Sabaria mindig kedves, csupa szív, villámgyors szélsőjét a szurkolók, de így szólították 1971-től a Tanárképző Főiskola első évfolyamán csoporttársai, tanárai is.

Mincsi, becézték a legőszintébb barátot egykori játékos társai.

29 éve „csak” **Gyöngyi**, a mindenkivel együtt érző és mindenkin segíteni akaró kolléga a Bolyai Gimnázium tanterületében, a megye testnevelőinek és barátainak.

A kedves **Gyöngyi néni**, a több ezer egykori és mai bolyais kis- és nagy diáknak, főiskolai hallgatónak.

És a mindenről gondoskodó **ANYU**, a sportban édesanyjuk nyomdokain járó NB I-ben kosarazó lányainak.

Az öt megszólítás mögött **a mindenki által szeretett EMBER** állt. A sportember.

Neki a sportszerűség jelentette az élethez szükséges kapaszkodót. A sportszerűtlenséggel nem tudott mit kezdeni. A halál pedig sportszerűtlenül bánt el vele.

Kezit csókolom, Gyöngyi néni! Szia, Anyu!

Szia, Mini! Szia, Mincsi! Szervusz, Gyöngyi!

Kiss Péter

Testnevelés, matematika
1976–

(Magyar Lajosné, Kiss Péter) oldották meg. A szakmai munkához – a **kettéválasztható tornaterem és a tanuszoda, a város legnagyobb sportudvarával** együtt – ismét a kor színvonalát messze meghaladó lehetőségeket biztosított.

Régi terem

Uszoda

A víz mindenkinek nyakig ér

„Tornaterem: Térbeli különállás – speciális hely, ami régen lehetett szakrális. Ma is „megszentelt”, felavatott helyeken folyik a játék.” Huizinga 1923

Talán ezért érzünk meghatottságot, amikor belépünk a tornatermünkbe, uszodánkba, az Arena Savariába, a Papp László Sportarénába, vagy éppen a Puskás Ferenc Stadionba!

12 évfolyam!

A Bolyai az **1992-ben** meginduló **nyolcosztályos gimnáziumi tagozattal** – a Berzsényi Dániel Tanárképző Főiskola egyetemi terveivel és beinduló új szakjaival szinkronban – **2000-re 12 évfolyamos általános iskolává és gimnáziummá** alakult át. A fejlesztések egyikeként – **2001-ben** – **új kettéválasztható tornateremmel** bővült a közel 1100 diákot kiszolgáló infrastruktú-

A csarnok és az iskola

ra. A jelenlegi 8 testnevelő (Bolfert Erika, Grénus Gabriella, Károly Frigyes, Kiss Péter, Klajzovics Judit, Kollerics Barnabás, Kunecz Árpád, Móricz Attila) biztosítja a tanítói és a testnevelői gyakorlati képzés szakmai háttérét. (A „tanszék” közös öröme, hogy jelenleg két kolléganőnk kisbabájával van odahaza. Őket Halmos Ildikó és Markó Edina helyettesíti.)

Az új tornaterem a DOMUS felől

Az új terem a sárga villamossal

Károly Frigyes

Testnevelés, matematika, pedagógia
1992–

KEDVES TESTNEVELŐ ARCOK

Balázs Gabriella

Amikor a tanár egykori tanítványa immáron kolléganője.

Balogh Zoltán

Cherchez la femme!

Előbb Amerikában, aztán Angliában, míg Olaszországban megtalálta.

Bolfert Erika

Du-, tri-, aquatlon. És mindenek otthon és a Bolyaiban.

Csató Béla

Béla bácsi zoknit húzott a lyukacsos papucscipőjébe! Akkor biztosan -10°C körül lehet.

Grénus Gabriella

Az elveszett tárgyak megtalálója.

Halmos Ildikó

Egy komoly kislány a felvételi előtt, egy komoly hallgató, egy komoly kolléga.

De egyre többet mosolyog!

Horváth Lajos

Gábor!

Állj a kapuba! Gyere ballövőbe! Most jobblövőbe! Be-
állóba! Menj ki szélre!

Kiss Péter

Szombathelyi Tanárképző Főiskola kézilabda csapa-
tának két jobbszélsője 1977: Kiss Péter, Károly Frigyes.

Klajzovics Judit

A „legkisebb” természetű aerobikoktató. Az úszást azért
tanítja, mert neki a víz csak térdig ér, így könnyű a
mentés.

Kóborné Németh Mária, Csöpi

(Murau éjjel 1 óra)

Gabi! Ébredj! Az Árpi, meg a Frici fel akarnak ébresz-
teni..

Kollerics Barna

További sportsikereket!

Ja, és rímeket!

Kunecz Árpád

Napfény, vitaminok, pozitív életszemlélet!

Magyar Lajosné, Gyöngyi

Négynapos vihar, zuhogó eső, összedőlt sátrak a Mo-
soni-Duna partján. A fából épült csónakház társalgója-
ban Krizmanics Dávid térden állva, saját szonettjét
mondja az összefagyott Gyöngyinek.

Markó Edina

Az utak mégis csak találkoznak, még ha focival is vannak nehezítve. Vagy könnyítve?

Móricz Attila

A „tanszék” egyetlen ikerpárjának boldog édesapja. (Köztünk nincs kisebbségben...)

Rozmán Sándor

Felsős diákként a tilos váltónál leszállt a vonatról, ami elindult. Gondolta, ha ezt a vonatot megfogta a piros, megfogja a következőt is. Így lett. Arra meg felszállt.

Aztán tanár lett a Bolyaiban.

Simon István

Lajos bácsi kézilabda-csapatából indulva testnevelés szakos hallgató a BDTF-n, gyakorlaton Kámonban (nálam), tanár a Bolyaiban.

Évenként találkozó a Semmeringen.

Tóth Zsuzsa

Fantasztikus baráti és szakmai beszélgetések.

Vörösné Fábián Ági

Csinos kislány a szomszéd utcából, kolléganő a Bolyaiban.

Kunecz Árpád

Testnevelés, földrajz
1990–

„TOVÁBBI SPORTSIKEREKET”, BOLYAI!

Egy jubileumi év, mindig valamilyen számadásra készíti az embert. 50 év egy iskola életében még nem nagy idő, az általam itt eltöltött közel két évtized viszont a pályafutásom jelentős része. Ezért is fontos átgondolni, mit kaptam az iskolától, s még inkább fontos az, én mit tudtam adni.

Még végzős főiskolai hallgatóként kezdtem tanítani a Bolyaiban, az akkor még testnevelés tagozattal rendelkező gyakorló általános iskolában. Lelkes kezdőként tanítva tanultam e hivatás apró fogásait, s tehettem ezt olyan kiváló kollégáknál, mint Kóborné Németh Mária (Csöpi néni), Magyar Lajosné (Gyöngyi néni), Tóth Zsuzsa (Zsuzsa néni) és Kiss Péter (Petya bácsi). Elhivatottságot, precizitást, a szervezői feladatok fontosságát, lelkesítést és lelkesedést láthattam hitelesen részükről. Pár év múlva iskolánk arculata, szerkezeti felépítése átalakult, s ezzel párhuzamosan a testnevelői munkaközösségünk összetétele is megváltozott: az „ős bolyaisok” közül már csak Kiss Péter kollégám tanít.

Az új kollégák kiválasztásánál mindig döntő szempont volt az „emberi oldal”, a szakmaiság mellett. E gondolkodásmód eredménye az a baráti munkahelyi légkör, amely lehetőséget biztosít a kiegyensúlyozottságra, s az ebből fakadó eredményességre.

Pár év múlva iskolánk arculata, szerkezeti felépítése átalakult. A nyolcosztályos gimnázium évfolyamaiban egyre

nagyobb teret kaptak a szabadidős sportágak: a tenisz , az aerobik, a fallabdázás, a falmászás, valamint a téli és nyári táboraink.

Mindezekkel együtt fontos maradt a tehetséggondozás és a versenyeztetés. Ennek köszönhető, hogy a diáksportban az elmúlt évek eredményeivel iskolánk kiharcolta, hogy a sport területén (is) az ország legsikeresebb iskolái között tartják számon. Országos döntőig a következő sportágakban jutottunk el az elmúlt években: atlétika, úszás, vízilabda, torna, ritmikus gimnasztika, triatlon, kötélugrás, alpesi sí, sakk, szellemi diákolimpia és kosárlabdázás. Az utóbbi sportágban a legutóbbi tanévben az amatőr kategóriában a lányok első, a fiúk pedig harmadik helyezést értek el, mely eredmények igazolják az amatőr sport fontosságát számunkra.

E remek versenyek közül szeretnék egyet külön is felidézni, amely több dolog miatt is különleges számomra: ez volt az első csapat érem országos döntőben, amit tanítványaimmal értem el, ráadásul egy olyan sportágban, amelyben sem én, sem diákjaim korábban nem versenyeztek. Na, de ne szaladjunk annyira előre...

A harmadik nyolc évfolyamos gimnáziumi tagozat fiú tanulói alkották az akkori kosárcsapatot. Ügyesek voltak, de lévén csak amatőrök, a profik között nem tudtunk bajnokságokat nyerni. 11–12. osztályos korukban beneveztünk velük az országos teremfoci bajnokságba. A megyei döntő komoly tanulságokkal indult számunkra, hiszen az első mérkőzésen esélyünk sem volt a győzelemre. Mérkőzésről

mérkőzésre javulva, egyre inkább kitapasztalva azt a taktikát, amellyel eredményesek tudtunk lenni, az elődöntőig jutottunk. Ott a komplett Haladás utánpótlás játékosokkal felálló VASI-BAU volt az ellenfelünk, akiket 5–4-re legyőztünk egy emlékezetes mérkőzésen. A döntőben viszont egy

balszerencsés öngóllal veszítettünk egy kevésbé erősnek tűnő csapattal szemben. Megyei másodikként – némi szerencsével – meghívást kaptunk az országos 24-es döntőre, amit Budapesten a Körcsarnokban rendeztek meg. A bemelegítéseknél jelentős technikai fölény mutatkozott az ellenfelek részéről, a „levegőben szárították” a labdát, de a mérkőzéseken ebből kevés valósulhatott meg a szoros emberfogásos védelmünkkel szemben.

A selejtezőben szárnyalt a csapat: egy 6:2-es és egy 6:3-as diadal, amellyel a legjobb 8 között voltunk. Következett a negyeddöntő, amit, ha nehezen is, de sikerrel vetünk. A döntőbe jutást elbuktuk, de a bronzmérkőzésen égett a csapatban a tűz, s a Petőfi rádióban Gundel-Takács Gábor által élőben közvetített mérkőzésen megszereztük a 3. helyezést.

A taktikánk változatlan volt mindvégig: kőkemény emberfogás, hátul sallangmentes megoldások, elől pedig a „lövésből lesz a gól” elvet alkalmaztuk.

A csapat tagjai voltak: Kiss Tamás, Simon János és Szerkes Ádám (kosarasok); Benczik Attila (atléta); Szakács Dávid és Zsolnay Gergely („testnevelésórásk”), valamint Holtai Zoltán, akinek a csapatból egyedül volt labdarúgó múltja.

Ilyen pozitív kicsengésű csapateredményeket még tudnék felidézni, melyeket azért sikerült elérni, mert a jó szellemi képességekkel, neveltségi szinttel és tanulási motivációkkal rendelkező gyerekek az iskolai testnevelésben és a sportban is jobban motiválhatóak az átlagosnál. A mentálisan motiválható gyerekek játékintelligenciája igen fejlett, még ha a motorikus képességeik nem is annyira jók. Ez tükröződik vissza a jó csapateredményeinkben.

S ha mindezek a tulajdonságok nem vezetnek eredményre, nem marad más, mint a jól bevált recept alkalmazása: friss levegő, napfény, vitaminok és pozitív gondolkodás.

Grénus Gabriella

Testnevelés, matematika
1999–

ZSÁK BOLHA

„Ezeknek a gyerekeknek adósai vagyunk, hálával tartozunk nekik. Miért? Azért, mert ránk bízta magukat.”

Azt gondolom, valahogy így lehetne nevezni az alsó tagozatos gyerekeket, olyanok, mint egy zsák bolha. Imádnak mozogni, mindennek nagyon tudnak örülni, legyen az iskola kör, kötélmászás vagy akár ugrókötélhajítás. A játék pedig életető elemük, abból jöhet bármennyi. Fáradhatatlanok.

A legtöbb tanítási órán, sokszor az a cél, hogy minél gyorsabban minél nagyobb tudásra tegyenek szert. Testnevelés órán szerencsére még gyerekek maradhatnak, kifuthatják felesleges energiáikat, levezethetik feszültségeiket. A játékok során megtanulják, hogy csak úgy tudnak együttműködni, ha mindannyian betartják a szabályokat, ha figyelnek egymásra, segítik egymást.

Sokan azt gondolják, nevetségesen könnyű feladat testnevelés órát tartani, azoknak ajánlom, próbáljanak meg egyszer egy harmincötös létszámú csoportnak játékokat vezetni!

Valamikor a 80-as évek közepén találkoztam először a Bolyaival. Főiskolás diákként tanítási gyakorlatra jöttünk az iskolába. Az első testnevelés órát Csöpi néni, Kóborné Németh Mária tartotta, aki nemcsak a gyerekeket, de minket is nagyon elvárásolt. Még ma is emlékszem, hogy egy máso-

dikos osztály keményre fújt, piros pöttyös labdákkal végezte a bemelegítést, és amikor a tanárnő vigyázzt vezényelt, mi hallgatók is ösztönösen felugrottunk a padról. Tekintélyt parancsoló hangja, szép harmonikus mozgása mély nyomot hagyott bennünk. Nagyon sokat tanultunk tőle.

Az élet úgy hozta, hogy tizenöt év múlva újra találkoztunk. Most már mint kollegák, mivel 1999-ben én is meghívást kaptam, hogy ebben az iskolában taníthassak. Kicsit (nagyon) nehezen szántam rá magam, hogy ide jöjjek, mert jól éreztem magam az előző munkahelyemen is. A Bolyait sokra tartottam, hallottam sikeres diákjairól, illetve sportversenyeken is gyakran összefutottunk a kollégákkal. Csodálkoztam, hogy a sok kiválóan tanuló gyerek, hogyan tud olyan jól teljesíteni a sportokban. Ma már tudom, hogy a kettő összefügg és az igazán eszes, pozitívan gondolkodó gyerekek, még ha kevesebbet foglalkoznak is az edzésekkel, mégis jó eredményeket hoznak a versenyeken.

Természetesen Csöpi néni mellett kezdtem az úszást is tanítani. Első osztályban az a szokás nálunk, hogy két tanár foglalkozik a gyerekekkel, mert kezdetben sok a nehézség. Van, akinek még a kezét is fogni kell. Örültem az újratalálkozásnak és annak, hogy láthattam egy igen tapasztalt embertől, hogyan is kell ezt csinálni. Mindemellett Csöpi néni mindig tudta, kinek milyen színű az úszósapkája, és ki az, akinek az anyukáját is még ő tanította. Azt gondolom, hogy több ezer gyerek vagy már felnőtt lehet nagyon hálás neki, hogy megismertette őket ezzel a szép sportággal és szeretettel gondolnak rá, amikor elmennek az uszodába, a Balatonra vagy akár a tengerekhez...

Részemről is a legtöbb öröm az úszás tanításában és magában az úszásban van. Érdekes dolog, hogy a leglátványosabb fejlődést az uszodában lehet megtapasztalni. Év elején bejön az a sok kicsi „vízipók” és alig mer leme-

rülni a víz alá, év végére pedig fejest ugrik, szabályosan halad gyorsúszásban. Borzasztó jó érzés látni, hogy ezt mind tőlünk tanulták! Nem vitás, hogy az iskola egyik nagy erőnye az uszodája. És aki nélkül ez nem tudna működni, Kiss Péter kollegám, aki hosszú évek óta kiválóan biztosítja, hogy ezt nap mint nap igénybe vegyünk, sőt az úszásoktatásban is nagy érdemei vannak, köszönettel tartozunk érte.

Viszont van valaki, aki fájdalmasan hiányzik, aki már nem lehet közöttünk és nem is pótolható, Magyar Lajosné, Gyöngyike. Csaknem három évtizedet dolgozott itt a Bolyaiban, fanatikusan tanított, az élet minden nehézségét képes volt legyőzni, önzetlenségével és egész személyiségével az élet értelmét, derűjét hirdette. Mindig mindenkinek segített és önmagának talán sosem kért. Szerencsésnek mondhatom magam, mert jó pár évet együtt dolgozhattam vele, ő vezetett be a tornatermi élet rejtelseibe. Sok kedves játékot tanultam tőle, kifogyhatatlan gyermekszeretete a mai napig a legszebb példa előttem. Közösségépítő munkája ma is nagyon hiányzik.

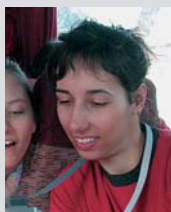
Az élet nehezen ment tovább, új kolleganők érkeztek az iskolába, és mindig valami új szint hoztak magukkal. Klajzovics Judit az úszás területén változtatta meg az eddigi szokásokat, érdekes és izgalmas versenyekkel dobta fel az iskola életét. Markó Edina a Labdás DSK nevezetű óráival hatalmas tömegeket és erőket mozgat meg délutánonként. Ha mindennap tartaná, még az is kevés lenne! Halmos Ildikó a Vízcsépp Úszóiskolából hozta legújabb tapasztalatait, és a bolyais diákoknak is próbálja ezt átadni. Jómagam a tornát népszerűsítem, és nagy öröm számomra, hogy a lányok nagyon szeretnek mozogni, és nagyon szorgalmasak is. Jó érzés látni, ahogy nőnek, és egyre harmonikusabbak a mozdulataik, szép a testtartásuk. Ettől talán az életben is sikeresebbek lesznek.

Van egy mondás, ami így szól: „Válassz magadnak olyan munkát, amit nagyon szeretsz, így soha többé nem kell dolgoznod!” Azt hiszem, ez itt az alsó tagozatos gyerekek között gyakran így van. Együtt mozgunk, játszunk, és együtt örülünk az apró és nagyobb sikereknek. Hihetetlenül hálásak minden jó szóért, ha mutatunk nekik valami újdonságot, szünni nem akaró tapsot kapunk. Úgy érzem, ennél többet nem is kívánhatunk...

Kollerics Barnabás

a kötet egyik szerkesztője
Testnevelés, biológia
2001–

Földesné Bolfert Erika

Testnevelés
2003–

A BOLYAI ÉS A FILMEK KAPCSOLATA

Mindenki számára léteznek olyan pillanatok, melyek adnak egy kis pluszt...

A visszatekintés apropóját az iskola 50 éves jubileuma adja.

A Bolyaiba én öt éve érkeztem. Azóta nagyon sok élmény ért. Ha ilyen rövid idő alatt ennyi emlék megmarad bennem, akkor milyen szerencsések azok, akik hosszabb időt tölthetnek el egy általuk szeretetett, megbecsült közegben. Történetek sokasága elevenedik meg emlékeztükben: osztályok, órák, egy-egy tanuló, edzések, szünetek, kollégák, táborok. Remélhetőleg a kellemes élményekből több, mint a küzdelmesekből – habár tudjuk a küzdelmek, a feladatok megoldása visznek előbbre.

Néhány kedves élményemet osztanám meg Veletek, melyek már itt a BOLYAI-ban, közöttetek történtek velem.

Mit is jelent a cím?

Tudjuk, az élet írja a legjobb forgatókönyveket. De mi van akkor, ha fordítva is megtörténik ez? Ha az egyén úgy érzi, hogy egy látott film elevenedik meg szemei előtt vagy jut eszébe az események hatására. Lehet, hogy abban a pillanatban nem a kellemes kifejezés jut az illető eszébe, de utólag biztos a mosolyogtatóak közé sorolja és valahogy kiemelkedik a többi emlék közül és hosszú időre bevéssződik.

Mindig középiskolás korosztályt tanítottam. A Bolyaiban is, és ehhez kapcsolódtak még felső tagozatos osztályok.

Az iskolába kerülésem legelején, az első hónapban helyettesítettem kolléganőmet az egyik elsős osztályban. „Ő ennél mi sem könnyebb, aranyos, pici gyermekek, könnyen szót fogunk érteni, hiszen otthon is van egy csöppség.” – gondoltam én. Mosolyogva léptem ki a tanáriból. Már ott álltak a tornaterem bejárata előtt és zsongtak, mint egy méhkas. Kicsit meglepődtem milyen közlékenyek, de gondoltam a sorakozónál már egy nyugodt kis csapattal álllok szemben. A biztonság kedvéért azért a hátam mögött lévő ajtót becsuktam és ezzel együtt elkiáltottam magam: „Sorakozó!” Nagy levegőt vettem és visszafordultam az osz-

tályhoz. Látom, hogy a lányok tornasorban állnak a szokott helyen, a fiúknak viszont csak a fülsüketítő csatakiáltásait halom a tulsó oldalról, a függöny mögöl. A lányok néztek engem, hogy most mi történik... Még egyszer elkiáltottam magam sorakozót kérve, de semmi foganatja nem volt. Megadóan elindultam a függöny felé, ahonnan észveszejtő ordítózás jött. Ahogy átkukucskáltam a tulsó oldalra, lefagyott a mosolyom, a fiúk a bordásfalon másztak, kötélén lógtak, parkettán vetődtek, csúszkáltak és mellette üvöltöttek, mintha dzsungelben lennének.

Nagy nehezen összeszedtem a fiúkat, átmentünk a saját térélfünkre, de a lányok erre az időre már köddé váltak, és ők is önfeláttan rohangáltak a másik téréfelen. Gondoltam, egy erőteljes sípszó majd meghozza a várt eredményt. Mindenki megáll, ahogy a többi osztálynál történni szokott, hiszen én a felsőbb évfolyamokon ehhez vagyok szokva, ezt már ott tudják a diákok. A sípszó után nem történt semmi, mindenki rohangált tovább és üvöltött.

Ebben a pillanatban bevillant egy filmrészlet az Ovizsaruból, ahol Schwarzenegger, a megbízott óvóbácsi került hasonló helyzetbe. A főhős elképedve nézte a felfordulást, hát én is így éreztem magam.

Azért nem így tellett az egész óra, tudtunk játszani is...

Óra végén merev arccal, leizzadva, borzasztó fáradtan mentem a tanáriba. Legközelebb már tudtam, mire számítsak. Minden elismerésem az elsős kollégáimnak, akiknél a kicsik megtanulják, hogyan is kell viselkedniük. Mi már a kikötött kisdíákokkal találkozunk.

Azóta ez az osztály már hatodikos...

Hogy a filmeknél maradjunk, tanítottam Charlie anygait is.

Az egyik osztályban volt egy időszak, amikor három barátón sorakozónál mindig a moziplakátról jól ismert fel-

állításban fogadott. Szemben velem egyikük, jobb és bal oldalán oldalfelállásban barátnői, fegyverként tartva kézfejüket. A barátnők néha saját, az osztály és az én szórakoztatásomra lövöldözős jelenetet is előadtak. A lányok ekkor érett 12. évfolyamosok voltak, ma már „komoly” egyetemisták.

De meglevenedett szemem előtt az „Ének az esőben” is.

Vízitáborban a szakadó eső sajnos annak a jele, hogy nem tudunk vízre szállni. A jókedvnek viszont nem állhat útjába. Néhányan a csónakházból néztük, vajon meddig tart az eső, tudunk-e délután evezni. Páran kísértáltak a csónakházból az esőbe, persze bőrig áztak. Ekkor

már olyan mindegy volt alapon kint maradtak, jó páran kaptak az alkalmon és kirohantak hozzájuk, énekelték a Süss fel napot. A hangulatot még tovább fokozta Frici bácsi megjelenése, akivel táncra kerekedtek a kint lévők. A magnó is előkerült és már zenére folyt tovább a vonatozás és a táncolás. A házban lévők közül még jópáran csatlakoztak a társasághoz. Fergeteges hangulat kerekedett az eső ellenére.

Még sorolhatóak az emlékek: hogyan lehet a felmosóvödörbe beletuszkolni a felmosófát, hogy kezünk még véletlenül se érintkezzen a felmosóruhával, miért kell úszósapkát vinni vízitáborba (Árpi bácsi szerint), vagy milyen a reggeli tornát helyettesítő vonatozás sítáborban, hogyan lehet pillanatok alatt eltűnni óráról a mászófal közelében, hogy közben mégis órán van az illető.

Kuneczné Klajzovics Judit

Testnevelés, népművelés
2003–

BOLYAIS EMLÉKEIM

Nagyobbik gyermekem már az alsó tagozatos iskolapadokat koptatta, amikor az iskolába érkeztem. Így már volt némi rálátásom a Bolyaiban folyó munkára. Az otthon – gyermekneveléssel – töltött évek után nagy várakozással és izgalommal készültem az itt folyó munkára. Mivel előző munkahelyemen is nagyon szívesen tanítottam az alsó tagozatos gyermekeket, kifejezetten örültem annak, hogy a Bolyaiban többnyire alsós osztályokban fogok tanítani. Az osztályok magas létszáma kissé szokatlan volt, de idővel sikerült belerázódnom...

Kifejezetten új kihívás volt számomra az alsós úszásoktatás, de mivel ovisokat már előtte is oktattam, az ott tapasztaltakat bele tudtam építeni a munkámba. Idővel az úszásoktatás vált az egyik legkedvesebb tevékenységemmé. Igaz, a kezdetben mindannyiunk „Csöpi nénije” nagyon sokat segített a tanításom alatt.

Az alsós úszásoktatás megannyi vicces problémájával kezdetben meglepődve szembesültem...

Időnként elveszett bugyik, alsónadrágok keresésére indultam. A pici elsősök gyakran a saját ruhájukat sem ismerték meg, és nagy meglepéssel húzták fel a szomszéd alsóruháját. Ilyenkor vadászkutya módjára kellett kiderítenem az elveszett ruhadarabok sorsát.

Egyszer egy kis első – egyébként felmentett – kislány beszélgetésbe elegyedett egy úszó társával, és véletlenül ruhástul esett a vízbe. Szerencsére épp mellettem történt az eset, no meg a pici lány is jól tudott úszni. Így csak nagy derűtség származott az esetből, no meg egy egész napig tartó ruhaszáritás.

Külön élmény volt, amikor az elsőseim első alkalommal futották le az iskolakört. Természetesen előtte megbeszélünk minden fontos tudnivalót, majd együtt indultunk el. Ilyenkor úgy éreztem magam, mint tyúkanyó a kiscsibéivel, akik a járókelők nagy örömére folyamatosan lelkendezve, kiabálva, büszkén, mint a nagyok trappolták végig a kört. Ám a végére már elkezdődött néhány esetben a séta, a falevelek, virágok gyűjtögetése, találkozás esetleg a nagypapával... Legrosszabb esetben a lehorzsolt térdek ápolása, a sérült elsősök becipelése.

Mindezek ellenére nehéz leírni azt a büszkeséget, amit ezek a pici elsősök éreztek az első iskolakör teljesítése után. Ettől kezdve már igazi nagy „bolyais” diáknak érezték magukat. Egy-két hét elteltével néhányan már a következő, szívemnek oly kedves kérdést tették fel: „Jutka néni, futhatok még egy kört?”

Mikor felsős korukban ezt a mondatot felemlítem, nehezen hiszik el, hogy valóban ők mondták...

Kedves emlékeim közé tartoznak még az alsó tagozatos gyermekeknek rendezett versenyek. Nehezen leírható az az izgalom, amellyel a picik egy-egy ilyen versenyre készülnek. A csótófutások, a duatlon-, triatlon- és aquatlonversenyek, az úszó házibajnokságok, az atlétika versenyek mind-mind remek lehetőség számukra, hogy tehetségüket próbálgassák. Majd csodás dolog látni a boldogságot, amellyel fellépnek a dobogó valamelyik fokára, és büszkén vonulnak haza nyakukban a szépen csillogó érmekkel.

Az alsós osztályokon kívül természetesen felsőben is tanítottam, ami sokszor a nagy létszám és a folyamatosan kérdezőgő, csivitelő alsósok után felüdülést jelentett. Egész más, amikor nem kell már mindent olyan sokszor elmondani, mondhatni olajozottan mennek a dolgok. A serdülő lányok problémái, életmód- és étkezési tanácsok szintén fontos részét képezték az óráknak. Nem felejttem el, amikor kiderült délután fél kettőkor, hogy az egyik kislány azért lett rosszul, mert aznap még nem evett egy falatot sem. (Ugye, az a fránya fogyókúra...)

Azt sem fogom soha elfeledni, amikor szeretett felsős lányaimtól elbúcsúztam, és bizony mindnyájunk szemében ott csillogtak a könnycseppek. A felső tagozatot tehát ezért szerettem.

Szívemnek nagyon kedves részében raktározom el a tábori emlékeket is.

Abban a szerencsés helyzetben voltam, hogy már akkor részt vehettem sí- és vízitáborokban vendég kísértő tanárként, mielőtt a Bolyaiba kerültem.

A kezdeti lécfelvételek és bakancsfelcsatolások nehézségei a sítáborban, majd a két-három nappal későbbi szédülétes tempójú lesiklás a pályákon nagy büszkeséggel tölti el mind a diákokat, mind engem. Volt olyan kezdő szinten síelő diákom, aki utána elhatározta, hogy síoktató szeretne lenni...

Hát az ilyen élményekért megéri tanítani.

Az önállóság kérdése... A vacsorakészítés, a csoportban való munka, a bevásárlás...

A vízitábor mindennapi életében való részvétel gyakran megoldhatatlan feladat elé állítja a diákokat. Ilyenkor lehet meglátni, hogy „ki a legény a gáton”... Néha meglepődve láttam, hogy felsősgimnazista, nem éppen mintadiákként megismert fiatalok milyen remek vacsorát készítenek... Ennek persze az ellenkezője is megesett...

Szeretettel őrizgetem ezeket a bolyais emlékeket a szívemben, különösen most, hogy a kisgyermekemet neveltem itthon. Ezek az emlékek beépülnek a mindennapjaimba, továbbmutatnak, gazdagítanak. Mindezeket felidézve örömmel várom a további élményekben gazdag, tanítással töltött éveket, természetesen újra a Bolyaiban.

Ha ars poeticámat kellene meghatároznom, azt mondanám, hogy a kulcs minden gyermekhez a szeretet. Minél többet adunk belőle, annál több marad nekünk...

Móricz Attila

Testnevelés, népművelés
2004–

Markó Edina

Testnevelés
2008–

AZ EDZŐ SZEMÉVEL

Károly Frigyes szerint: „Az utak mégis csak találkoztak...”

Van egyfajta eleve elrendelés a dolgokban.

6–7 évvel ezelőtt kezdődött: Frici megkeresett, hogy lenne-e kedvem pályázni a megüresedett testnevelő tanári

posztra. Nem gondolkodtam sokat, hiszen azért végeztem el (sokkal ellentétben) a Főiskolát, mert tanítani szerettem volna. És hol máshol, mint a legjobb feltételekkel megáldott Bolyaiban?! Aztán az élet máshogy hozta. Akkor még nem rám esett a választás.

Edzősködtem „mindenféle szinten”. A teljesítmény, az eredmény(esség) állt a középpontban. Ezért aztán már jobban elgondolkodtam a következő felkérésen.

Tudok-e még és egyáltalán akarok-e még alkalmazkodni az iskolai testnevelés módszereihez, elveihez, problémáihoz.

Aztán amikor már itt voltam a BOLYAIBAN, minden kétely eloszlott. Bár eleinte furcsa volt, hogy a gyerekeket néha még arra is nehéz rávenni, hogy játsszanak, míg edzésen elég, ha egyet „csettintek” és mindenki teszi a dolgát.

Megalkudtam? Alkalmazkodtam?

Nagyon remélem, hogy „az utak mégis csak találkoztak...”

Halmos Ildikó

Testnevelés

2008–

ELSŐ BENYOMÁSOK

2008 szeptembere óta tanítok a **Bolyaiban** testnevelőként. Korábban már – a főiskolai tanítási gyakorlatom alatt – hallomásból ismertem a „bolyais” testnevelő tanárok elhivatottságát a szakma, az iskola és a diákok iránt. Most,

hogy tagja lehetek e munkaközösségnek, ezt személyesen is megtapasztalhattam. Nagyon élvezem, hogy olyan kollégákkal dolgozhatok együtt, akik számára fontos az iskolai testnevelés. Ez engem is arra inspirál, hogy én is részt vegyek a gyerekek sportszeretetének, a rendszeres testmozgás igényének kialakításában. Külön öröm, hogy mindezt magas szinten felszerelt tornatermekben, modern körülmények között valósíthatjuk meg.

Közoktatási teljesítmény

„Mintaiskola legyen kettős értelemben: egyrészt, mint állami intézmény a közoktatási teljesítményében legyen minőségi és kezdeményező a változásokban...”

(Trefort Ágoston)

A „szombathelyi gyakorlóiskola” – minden korszakában – **közoktatási feladatait kiemelten kezelte.** Diákjainak sikerei mind a tanulmányi, mind a művészeti és a sporteredményeikben magukért beszélnek. A testnevelés eredményességét mindemellett az egykori diákok sporthoz való viszonyulása jellemzi. Olimpikonok, válogatott sportolók, testnevelő tanárok, sportvezetők és rendszeresen sportoló, a testedzést fontosnak tartó tanítványok sora a referenciája az iskola sportszakmai munkájának.

Rozmán Sándor

Testnevelés, népművelés

1988–1992

*„Hinni kell, küzdeni,
teljes szívvel szeretni.
Látni kell, hogy mi a cél,
és futni, futni könnyedén...”*

VISSZAEMLÉKEZÉS PEDAGÓGUS PÁLYÁM KEZDETÉRE

December 1-jén éppen 20 éve lesz annak, hogy elkezdtem „élesben” pedagógus pályafutásomat, az akkori Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskola Bolyai János Gyakorló

Általános Iskolájában. Beugró végzős hallgatóként, mint a helyettes helyettese.

Visszanyúlva a régmúltba, 1973-ban – na, valamikor abban az időben, az akkori „Tanítóképző Intézet Gyakorló Általános Iskolája” második osztályos tanulójaként – Takács Lajos bácsi kezei alatt döntöttem el, hogy testnevelő tanár leszek.

A következő 15 évben ki is tartottam elhatározásom mellett, és az 1988–89-as tanévben mint végzős vártam a lehetőséget, hogy taníthassak. Így visszagondolva hüledezek igazán, hogy heti 26 órát tanítva, mellette három szakot végezve egyszerre, hogyan lehetett ezt csinálni? A válasz most is az, mint a kezdetekkor: szeretem a gyerekeket, szeretek diákok között lenni, velük együtt értelmes, jó programokat csinálni. Ma is feldob egy-egy jó hangulatú, tartalmas tesióra, amikor az „egészségekre!” után a „köszönjük!” belehasít a levegőbe, és látom a diákjaim fáradt, de elégedett arcán, hogy az óra elérte célját.

1988 decembere mélyvíz volt a javából. Pici elsősök, akik szinte pattogtak a tornateremben, és a huszonharmadik fogójáték után a huszonnegyedik ismertetésekor is az volt a véleményük, hogy: HURRA! Negyedikesek, akik már kritikákat is megfogalmaztak a maguk őszinteségével, és akik a fiú és lány tornacsapatom magját alkották a következő években. Amikor nyolcadikosok lettek, én már elkerültem a jelenlegi iskolámba, Zalaegerszegre, de visszajártam hozzájuk, és még szerepeltünk abban a tanévben a diákolimpián. Szép emlék.

Nagy kihívást jelentett a felsősök testnevelés tagozatos osztályaiban elvégzendő szakmai feladat is. Sok segítséget kaptam kiváló kollégáimtól, elsősorban Tóth Zsuzsannától, aki szakmailag és emberileg is támogatott abban, hogy a kezdeti lépéseimhez megerősítéseket kapjak. Egy

ével később már történelmet is taníthattam, majd nem sokkal később – amikor az egyik történelem szakos hallgató a tanítási gyakorlatát nálam végezte – jött el az a pillanat, hogy a „pici elsőstől a tanárjelöltig” korosztállyal foglalkozhattam egyszerre.

Úgy gondolom, hogy egy pedagógus életében az első négy év meghatározó. Nekem a Bolyai valóban a pályakezdést jelenti mind a mai napig. Ebben az iskolában lettem pedagógus. Köszönöm minden egykori kollégámnak és diákomnak, akik segítettek, formáltak, és akiknek köszönhetem, hogy a mai napon is tudom, hogy nekem a pedagógus pálya az elhívásom.

Király Gábor

Egykori bolyais diák
70-szeres válogatott labdarugó

EMLÉKEK A BOLYAIBÓL

Nagyon nem kell kutatnom az emlékeimben, hogy felidézzek néhány történetet, hiszen nagyon sok jó élményem van A SULIRÓL, amelyek a mai napig frissen élnek bennem.

Nem tudom, hogy most mi a helyzet az iskolák közötti sportversenyekkel, de akkoriban nekem csak erről szóltak a programok. Iskolai szinten úsztam – egy versenyen bronzérmert is szereztem, amit még most is őrzök –, atletizáltam – ezüstjelvényes magasugró voltam nyolcadikban, 175 cm-

rel –, kézilabdáztam – minden posztton –, sőt még a vízilabdát is kipróbáltam. Az iskolák közötti versenyek (kézilabda, atlétika, foci) állandó résztvevője voltam, kisebb-nagyobb sikerekkel.

Lajos bácsi* már ötödikes koromban felvitt a nyolcadikosokhoz kézilabdázni. Nagyon jó társaság volt. Ha Szombathelyen vagyok, ma is sokakkal találkozom az akkori csapatból.

Az egyik délutáni edzésen megtréfáltuk tornatanárunkat. Bementünk a tornaterembe, ahol mindig is gyülekezni szoktunk. Lajos bácsi azt mondta, hogy kezdjünk el melegíteni, ő mindjárt jön, mert van egy kis dolga. Amikor elhagyta a termet, rögtön elbújtunk. A függöny mögé, ugrószekrényekbe, szivacs mögé stb. A visszatérő Lajos bácsi nagyon meglepődött, hogy eltűnt a csapata. Persze azért egy kis idő múlva előbújtunk, és jót nevettünk.

Ezt a kis huncutságot még az edzőnk is jókedvvel vette. De emlékszem az első napokra is.

Elsőben, amikor először mentünk le az usziba, még nem tudtuk a szabályokat. Így aztán, mikor a lányoknak és a fiúknak külön öltözőbe kellett menniük, és Petya bácsi** és Kálmán bácsi*** is bement a saját öltözőjébe, a folyosó szabad maradt. Persze, hogy öltözés helyett átfutottunk a lányokhoz. Ezt észrevette a mindig éber Petya bácsi, és a fiúkat sorba állította a fal mellé. Megkérdezte mindenkitől egyenként, hogy miért ment be a lányöltözőbe. Természetesen hatévesen nem tudtuk a választ, csak azt, hogy jó bulinak gondoltuk. Abban a pillanatban akkora mellport kaptunk, hogy a mai napig is érzem azt az ütést. Nem fáj, hanem (hogy is mondjam) olyan érzés volt...

Ma ezt egy tanár nem teheti meg, de mi ezek után megtanultuk a szabályokat az uszodában, és az életben is ahhoz tartottuk magunkat.

Felejthetetlen élmények ezek a mai napig.

A furcsa az, hogy a hosszú idő ellenére is sok emlék olyan tisztán él bennem, mintha tegnap történt volna. Most már, felnőtt szemmel látva az akkor történeteket, sokkal jobban megértem. Most látom, hogy mennyi ember segített abban, hogy megkapjam az iskolai alapokat, és felnőtt koromban is büszke legyek a Bolyaira.

2007 tavaszán a sulis melletti játszótéren voltunk a gyerekeimmel. Éppen tesiórát tartott Petya bácsi. Odamentem a kerítéshez, és csak néztem. Sok minden megváltozott, de az emlékeim és az emberek örökre bennem élnek.

* Horváth Lajos, a Bolyai igazgatója 1974–198-ig

** Kiss Péter tanár úr

*** Úszómester

Kálovics Anikó

Egykori bolyais diák

válogatott olimpikon atléta

Itt lakom a Bolyai utcában. Amikor látom az iskola körül futó gyerekeket, mindig megmosolygom őket, és kellemes emlékek idéződnek fel bennem. Eszembe jut, ahogyan sok évvel ezelőtt én is itt futottam...

A Bolyaiban kezdtem a sportpályafutásomat.

Ügyes voltam a tornaórákon, mindig nyerni akartam. Így érthetően nagyon élveztem a „Gyere velünk” sorversenyeket. A kismencedében könnyen és gyorsan megtanultam úszni. Itt választottak ki a „nagy” uszodába a „versenyszerű” úszók közé. Hamar felfigyeltek a futásomra is, mivel az iskolakörökről mindig a fiúk előtt értem be. Már ekkor elhatá-

roztam, hogy kiváló sportoló leszek. Mindenféle sport érdekelt, de ez a kettő is nagy megterhelés volt számomra. Képes voltam még énekórákon is elaludni.

Kálovics Anikó a Bolyais

Kálovics Anikó ma

Végül a futásnál kötöttem ki. Tóth Zsuzsa néninél kezdtem az atlétizálást. Erre szívesen emlékszem vissza. Még más iskolából is sok diák járt az edzéseire. Innen indult a futókarrierem...

Most már minden napot

a futás tölti ki. Nagyon szerencsés vagyok, hogy azt csinálhatom, amit elterveztem.

Minden álmom az volt, hogy egyszer olimpikon leszek. Idén Pekingből a harmadik olimpiámról jöttem haza, és már a londoni is a közelben van. Elértem azt, hogy a külföldi versenyszervezők meghívásai között válogathatok.

Élvezetes minden hétvégén más országban, más városban, különböző szállodákban ébredni. Sokat tartózkodom edzőtáborokban, nyáron Svájcban, télen Dél-Franciaországban. Így nem csoda, hogy örülök, ha Szombathelyen vagyok. Ha felkészülésem engedi, itthon is rajthoz állok.

Persze mind ez nagyon sok kemény edzés eredménye. Minden sikeres verseny, erőt és új motivációt ad a még előttem álló nehéz munkára...

Vadász Gábor

Egykori bolyais diák

Testnevelő tanár

„... AMIÓTA VILÁG A VILÁG...”

(Károly Frigyes)

A Bolyaisok mennek a nyár elején vízitáborba Moson-magyaróvárra.

Eljött a mi időnk is! Első nap leruccantunk biciklivel egy fertődi általános iskola tornatermébe, ahol – mint a fáradhatatlan diákok általában – elkezdtek rúgni a bőrt. Majd miután a lányok már nem tolerálták, hogy az ágyaikon, jobban mondva tornatermi szivacsakon át folyik a mérkőzés, kosaraztunk egyet.

Vadász Gábor végzős társai között

A fergeteges hangulatú éjszakáról nem beszélek, mert a testnevelők állandóan félbeszakítottak minket a: „Maradjatok már csendben, mert a holnapi napot nem fogjátok bírni, és mindenki más már aludni szeretne!” – szlogenrel.

Még hogy mi nem bírjuk, hisz mi vagyunk a kosarasok...!

„Mikor érünk már oda? Fáj a fenekem, a lábam... szomjas vagyok... ELTÉVEDTÜNK? De Frici bácsiék nem balra mentek?” – mindez 10 km-re Fertődtől, és hátra volt még 50 kilométer.

A második nap végén, amikor már az összes lánysátor árkat megástuk, nem kellett altatni minket.

Harmadik nap.

A móka itt kezdődött igazán, amikor már tényleg nekünk kellett a reggelit megvenni, a friss Nemzeti Sportot a tanári asztalra készíteni, és rendet tartani az épületben, ahol étkeztünk, és ahol a zuhanyzók, WC-k voltak. Tuti – gondoltuk, majd a csajok... Hát hamar kiderült, hogy nem csak a csajok, mi is pucolhatjuk a zuhanyzót!

Zuhanyzó! Végre áztathatjuk magunk a zuhany alatt vagy fél óráig!!! Tényleg csak fél óráig, de az egész tábornak összesen, mert ennyit bír a bojler. Fantasztikus! Seba! Frici bá' megmutatta, hogy a seregben hogyan kell zuhanyozni! 2 másodperc zuhany, szappanozol, 2 másodperc zuhany, és már kész is vagy, mindössze 20 másodperc alatt.

Misi bácsi, az ottani túravezető, aki egyben a tábor helyi vezetője is volt, nagyon kedves, ám de elég kemény ember. A tábor portása nevére már nem nagyon emlékszem, csak annyi maradt meg, hogy „Gyűjjenek le a stiegrű!”

Lényeg, hogy megtanultuk a vízitúrázás alapjait, na és azt, hogy egy többszázazres „hajóra” vigyázni kell. Jaja..., ez ment is egy darabig.

Nem mondta senki, hogy a lapátok ilyen könnyen szét-esnek! Pedig nem is csapkodtuk velük a vizet, és nem fröcsköltük a lányok hajóit...

A tábor második felében már nagyon biztosnak éreztük magunkat a Mosoni-Dunán, tehát úgy gondoltuk, hogy egy óvatlan pillanatban – amikor kanyarban voltunk, és nem láttak minket a tanárok – a vízi csata elkezdődhetett...

Misi bácsi várt minket a kikötőben, és egy kicsit morcos volt, amikor meglátta, hogy az egyik 4-es kenuja félig vízzel van tele.

Neeem, mi nem borultunk bele...

Aznap az összes hajót a mi 4-es cirkálónk mosta le!

Kora esténként a Mesti – Árpi bá – elvitt minket „belengőzni”, ahol az volt a cél, ki tud szebbet ugrani, vagy akár megszégyeníteni Szuperment. Hát mondanom sem kell, hogy a hasunk, a hátunk rákvörös volt esténként – nem sikerült minden ugrás...

A hosszú túra előtt – ami a vízfolyással szemben kb. 18 km – már többször mentünk Halászi fölé (6–7 km). Több szűkület volt ott, amikben a sodrás elég erőteljes tud lenni. Sikerült 2-es kenuval megtámadnom többször ezt a szakaszt, amit külön kellett kiérdemeln!

Egyszer az Öreggel – nem azért mert idős, hanem mint példakép – mentem ezen a szakaszon, és mert állandóan próbáltam valami rövidebb utat keresni, kitaláltam, hogy szálljunk ki, és a parton futva (a kukoricásban) vigyük kézben a hajót. Így majd nagy meglepetés lesz az elsőeknek, amikor egy kanyarral előttük várni fogunk rájuk...

Hát belement. Gondolom, nem csak a hecc kedvéért, hanem úgy gondolta, így többre megy velem a parton.

Mire kiértünk, derékig izaposak voltunk, de se baj, mert a cél érdekében mindent!!!! A hidegzuhany ekkor jött: „Ez ilyen nehéz, Árpi bá’? Nem lehetnék én hátul?” Így történt,

hogy a vállára vette a kettes kenut, és mondta, hogy hátul én meg tartsam a fejem felett! Rendben, gondoltam sima liba, az Öreg diktálja a tempót, én meg futok Vele! Ez így is volt, azzal a különbséggel, hogy nem ketten vittük a hajót, hanem Ő vitt kettőnket, a hajót is és engem is. Nem tehettem róla! Nem ért le a lábam! – Jobban járt volna velem a vízen...

A körülbelül 4–5 ezer méteres futásom után – ami lehet csak 300 méter volt Árpi bá'-nak – megelőztük a csapatot, de mire visszaszálltunk a hajóba az izsappakolásunkkal, és csaláncsípéseinkkel együtt, pozíciónk az eredetihez képest változatlan maradt.

Szerinte jó felkészülés volt a 4x400 méteres váltóra!

Az esti műsorok közt a napi események vicces dolgai szerepeltek leginkább, de a parodizálás sem maradt ki soha. A maratoni futásom is ennek tárgyát képezte aznap este! Az Öreg elég jó színész, így nem volt nehéz dolga!!! – persze én legbelül tudom, hogy a hajót aznap én húztam egyedül, míg Ő poénkodott a szomszédos kajaksokkal!

Gondoltam, erre válaszul én is, illetve mi is megviccelhetnénk! A korábbi napokban megfigyeltem, hogy az autója éppen olyan hosszú, mint a két fa közötti távolság, amelyek árnyékában parkolni szokott! Az ötödik nap ügyelesekként amúgy is korán keltünk, így azt terveltük ki, hogy két órával előbbre tesszük a reggeli ébresztőt, és berakjuk Árpi bá' autóját a két fa közé! Akkoriban egy kicsi Citroen-je volt – hozzáteszem, sokat bírt –, ami önsúlyra kb. 800 kg. Mi, fiúk meg voltunk 14-en. Matek!!! Sima ügy!

Senkit nem kellett felrázni, hogy elinduljon az akció. Először az első kerékívnél próbáltunk fogást találni, de egy irtozatosas nagy reccsenés azt sugallta, hogy az autó motorja egy kicsit nehéz – hogy lehet ez? –, így a hátulját

emeltük! Siker! Simán arrébb vittük vagy másfél métert, DE! Amint letettük, megszólalt a riasztó!!! RIASZTÓ? „Van benne riasztó?” Na! Itt lett értelme az előző napi maratoni 4x400-as felkészülésnek! Futottunk, ahogy csak bírta a lábunk, és a házat megkerülve, kerítéseken átvergődve tipliztünk vissza a sátrainkba. Miután vagy 10 perce semmi mozgást nem észleltünk a tanári „luxus” – linóleumpadlós, Gabi heverős – szobák felől, kidugtam a fejem, és elnéztem... méghozzá farkasszemet a furcsa, kora reggeli frizurás, még pizsamában vagyok Árpi bá'-val. Visszabújtam egy szó nélkül, tudtam, hogy tudja! Fél perc múlva egy kis sé érdes hangot hallok: „Vadikám! Gyeeere ki!”

... Aznap reggel korán, fél ötkor gyalog kellett elmenünk reggelit vásárolni (volt, aki boxer alsóban, ő mindenáron valami ruhát akart venni a reggelire szánt pénzből), de a leleményes gimnazista visszafelé már bevásárlókocsival jött...

Mesélhetnék még ezer dolgot a külön szertorna edzésekről, Frici bá' monoklijáról, a vízimentésről, a Csónakázó-tó körüli futásokról, a kosármeccsekről vidéken, vagy amikor a Tinódi-kupán az egyik srác annyira akart bizonyítani 4x400-on, hogy miután beérkezett, megnéztük, mit evett aznap Móni néni menzáján.

A lényeg az, hogy most már „felnőtt” fejjel, testnevelőként, edzőként legalább annyit szeretnék átadni a sportról, az élet dolgairól, és olyan odaadással, mint ahogy és amennyit én kaptam bolyais tanáraitól!

Dr. Korcsmár Péter

Egykori bolyais diák
Kungfu Európa-bajnok

NYOLC RÖVID ÉV AZ ALMA MATERBEN

Nemrég kaptam meg orvosdoktori diplomámat a pesti egyetemen, és hét éve kung fu iskolát vezetek, melyhez az edzői képzést a Testnevelési Egyetemen végeztem.

E harcművészeti ág aktív versenyzőként jó eredményeket értem el nemcsak nemzeti, hanem nemzetközi szinten is.

Ma már bizonyított tény, hogy a fiatalkorban végzett edzés-munka nagyban meghatározza a sportolók későbbi teljesítményét. Mikor a sportmúltamról kérdeznak, jó érzéssel gondolok vissza a Bolyaiban 1993 és 2001 között eltöltött évekre.

A második nyolcosztályos évfolyam tagjaként töltöttem nyolc évet a sulis falai között, sok élménnyel gazdagodva. Ez idő alatt mind infrastrukturálisan, mind szakmailag folyamatosan fejlődött az iskola, hiszen meg kellett felelnie a növekvő számú diákság igényeinek és nem utolsósorban a gimnáziumi éveikbe lépő nebulók oktatását is meg kellett oldani. Mindvégig a fentiekkel lépést tartva fejlődtek és színesedtek a sportlehetőségek is.

Én az első években a testnevelés órákon az órai úszáson felül Csöpi néni délutáni úszóedzéseinek rendszeres résztvevője voltam. Ennek köszönhetően volt szerencsém részt venni egy a Bolyai és grazi testvériskolája által Ausztriában szervezett úszóversenyen, melyen a különböző úszásnemek mellett gumimatracon is bizonyítani kellett gyorsaságunkat. A vetélkedő végeztével a grazi polgármesteri hivatalban vendégelték meg csapatunkat egy pazar fogadáson.

A második év végi hagyományos vizsgákon többek között a 800 m-es úszóvizsgán is meg kellett felelni, a legjobbak pedig felkerültek az örökranglistára, mely azóta is ösztönzi az úszni szeretőket.

Ugyanebben az évben kezdődött egy nagyszerű sorozat számunkra, a téli sportok szerelmeseinek. Murauba utazhattunk egy hétre sítáborba. Itt volt lehetőségem először kipróbálni a havon siklás e nagyszerű formáját. Eleinte több kényszerpihenővel, majd később a siklásra egyre jobban ráérezve értem le a lejtők aljára. Azóta is minden évben síelek. Ezt egy jó darabig az iskola segítségével tettem, még érettségi után is volt lehetőségem csatlakozni a szokásos évi „bolyais” sítáborhoz, melyek száma azóta szaporodott, és évente többször szelhetik a lejtők havát a diákok. Az iskola mindehhez felszerelést is tudott és tud biztosítani, mely sokunknak elengedhetetlen segítség volt.

Egyébként sem kellett azonban nélkülöznünk a téli sportokat, hiszen iskolai keretek között korcsolyázhattunk is.

Nem szabad megfeledkeznünk azonban a versenyekről sem, hiszen a labdajátékok, az atlétika és egyéb sportok terén is képviselhették a diákok az iskolát. Én jó darabig a kosárlabdacsapat tagja voltam, melynek jó hangulatú edzései feldobták az embert, és levezethettük a fölösleges feszültséget is Árpi bácsi „gyilkos” futásai segítségével.

A tanárok-diákok kapcsolatát erősítették az alkalmanként megrendezett házi sportversenyek csakúgy, mint a hétfő esténkénti teremfocimeccsek, ahol együtt űzhettük a labdát tanárainkkal. Ha valaki a téli szünetben is az iskolában akart tölteni egy napot, az feltétlenül részt vett a ma már tradicionális 24 órás focibajnokságon, ahol mindig több száz gól esik.

Mindenképp meg kell említenem Frici bácsi órai teniszoktatóját, ahol eleinte – nekem legalábbis – bizony sokszor

kicsinek bizonyult a pálya, máskor meg a hálók voltak túl magasak.

Utolsó éveket töltöttem az iskolában, mikor elkezdődött az új tornacsarnok építése, de nagyon sajnálom, hogy az ez által lehetővé vált falmászó órákon már nem vehettem részt.

Egy szó, mint száz, folyamatosan szaporodtak az iskolában a sportolási lehetőségek, most már csak választani nehéz az óriási repertoárból.

Mindig is sportszerető voltam, és ezt tanáraink csak tovább erősítették a nyolc év során, köszönet ezért mindnyájuknak.

Hömöstre Péter

Egykori bolyais diák

Ifjúsági Európa bajnok triatlon

HÖMÖSTREI PÉTER XII/B-S „BOLYAIS”

Sokszor teszik fel a kérdést, „melyik suliba jártál”?

Nos, a válasz mindig így hangzik: a Bolyaiba.

Negyedikes voltam, amikor először ültem „bolyais” padba. Emlékszem, mindig attól féltem, mi lesz velem majd matekon! Megkapom a hármast? De szerencsére jó kezekbe kerültem! (Éva néni, Ildi néni, Bea néni és Ili néni). Teltek-múltak az évek, íródtak a dolgozatok, és köttettek a barát-ságok, szerelmek.

Sportos család gyermekeként velem született familiánk hitvallása: „ép testben ép lélek”, így a tanulás mellett a sport lett életem fő szerelme.

Kibe is szerettem?

A triatlon nehéz, ugyanakkor csodálatos világába.

A napi rutin egyszerre volt fáradságos és varázslatos. Reggel az uszodában rőttem a hosszokat, aztán kipattanva a vízből rögtön az osztályteremben találtam magam, ahol a történelem, az irodalom és más tantárgyak hatalmas alakjaival találkoztam! A tudományt jól magamba szívva, futódzésre rohantam, ahol Zsuzsa néni örömmel adta ki a napi „adagot”. Fáradtan, egy picit ódzkodva, de mindig a leckeírás hatalmába kerültem.

A macska rúgja meg, szerettem ide járni!

A lehetőségek tárháza óriási volt! Például, tesiórán mászhattunk falat, teniszezhattunk, röplabdázhattunk, és sorolhatnám még, hogy mi minden közül válogathattunk. A test edzése mellett az elménket is csiszolhattuk bátran, adott volt a lehetőség. Kitűnő tanáraink, átlagon felüli körülmények – informatikatermek, sportcsarnokok, biosz- és fizikaborok, kitűnő könyvtár. Egy igazi kis tudományos birodalom volt, mely kitűnő alapokat adott a nagybetűs élethez.

A tanulás mellet azért a felejthetetlen táborok sem kerültek el! Sosem tűnnek el emlékeim közül Murau és Semmering lejtői és Árpi bá', Petya bá', Csöpi néni instrukciói.

A tanulás mellett a sportban is kezdett megérni az a bizonyos gyümölcs. Egyik verseny a másik után. Az eredmények igazolták a befektetett munkát (Triatlon Serdülő EB I. hely). Tanáraink a sportban is velem voltak. Bizony volt, hogy el-eltűntem egy-két hétre, mert edzőtáborba szólított a kötelesség. Ilyenkor volt mit pótolnom, de mindig segítők kezekre találtam náluk. Az évek elrepültek, és utolért az érettségi misztikus szele.

Ez volt életem első nagy vizsgája. De nem volt félnivalóm, Ili néni, Bokányi tanár úr, Vigh tanár úr és a bizottság segített a kiteljesedésben. Sikeresen vettem az akadályt, és ma már csak mosolyogva gondolok – az egyetemi vizsgák árnyékából – arra, hogy mennyire izgultam az érettségitől.

Végül elérkezett a búcsú! Bevallom, fájt a szívem, hogy el kell hagynom iskolámat, barátaimat és tanáraimat, de mindezt nyugodt szívvel tehettem. A Bolyai, a sport, a családom megtanított arra, hogyan kell küzdeni és harcolni.

És én, **Hömöstre Péter XII/b-s „bolyais” diák** büszkén vallom iskolánk jelmondatát,

„Gutta cavat lapidem”,

avagy

„lassú víz partot mos”

Jól szemlélteti az egészségtudatosságon belül a sport fontosságát értékké emelő iskola szemléletét, hogy a 2006–07-es tanévben a Magyar Diáksport Szövetség által kiírt versenyekre a második legtöbb nevezést a BDF Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium küldte be az országban. Tette mindezt úgy, hogy a középiskolák tanulmányi eredményeket feldolgozó rangsoraiban is évek óta az első 10-ben szerepel.

Halmosné Móricz Éva

Középiskolai testnevelés szaktanácsadó

ÍGY LÁTOM A BOLYAIT!

Egy testnevelés szaktanácsadó észrevételei

1999-ben középiskolai szaktanácsadóként kerültem közelebbi kapcsolatba a Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnáziummal. Már korábban is figyelemmel kísértem a nyolcosztályos gimnáziumi tagozat alakulását, fejlődését, mint az „ellenlábás” nyolcosztályos tagozatot működtető KDG testnevelő tanára.

Látogatásaim során tapasztaltam a munkaközösség tagjainak tetterekészségét. Sok új ötlettel, határozott célokkal végezték munkájukat.

Korszerűségüket, naprakészségüket bizonyítja, hogy a városban, sőt a megyében először, a hagyományos testnevelés tantervi anyagot kibővítették rekreációs, az életre szóló sportágakkal, a tenisszel, az aerobikkal, a falmászással, squash-sal.

Fontosnak tartották – és nemcsak beszéltek róla, hanem a gyakorlatban meg is valósították –, hogy olyan útravalót adjanak tanítványaiknak, melyet az iskola elvégzése után életmódjukba építve kamatoztatni tudnak. Mindehhez természetesen szükség volt arra is, hogy a diákok megfelelő nyitottsággal fogadják a programokat.

Az uszoda, a két tornacsarnok és a gazdagon felszerelt szertárak biztosítják a jó feltételeket a munkához. Mindez nemcsak jött, az iskolavezetés lobbiját a testnevelők kiváló szakmai munkája, a tanulók sikerei, eredményei alátámasztották.

Az uszodában nemcsak az úszás alapjaival ismerkednek meg a diákok, hanem a 6. osztály végén úszásvizsgát is tesznek. Az ókori görög filozófus, Platon szellemében bocsátják újtukra tanítványaikat a kollégák, aki szerint az emberi műveltség fokmérője az úszás, közeleti tevékenységet nem is vállalhatott az, aki nem tudott úszni.

A több turnusban lebonyolított sítáborban évente 120-150 diák ismeri meg e természeti sport szépségét, és köt életre szóló barátságot a havas lejtőkkel. Hasonlóan felejtethetetlen élményben részesülnek a vízitábor evezősei, a kérekrpár- és a turisztikai tábor résztvevői.

A különböző szintű diáksport versenyeken évről évre komolyabb eredményeket érnek el a „bolyais” diákok. Hagyományosan az élmezőnyhöz tartoznak általános iskolás leány tornászaik, úszóik, duatlonistáik, míg középiskolásaik kosárlabdában, atlétikában és a szellemi diákolimpiákon jeleskednek. A versenyeken tapasztalható a tanulók viselkedéskultúrája, egymás eredményeinek megbecsülése, a kulturált szurkolás.

A 2006/2007-es tanévben az ország 470 diáksportban pontot szerzett iskolája közül a 10. helyen végzett a Bolyai. A jól sportoló – jól tanuló gyerekek és felkészítő tanáraik munkáját az iskola vezetősége is megbecsüli, hisz évente külön ünnepségen jutalmazza őket. (fénykép a gáláról) Látják, hogy milyen fontos a sport személyiségfejlesztő hatása. E szellemiségnek köszönheti az iskola, hogy 2005-ben elnyerte a Magyar Testnevelő Tanárok Országos Egyesülete és a magyar sportvezetés által alapított aranydiplomát. (fotó a diplomáról és kollégákról)

Az eredmények elismerése mellett meg kell említenem, hogy nagy hangsúlyt helyez az iskola a testnevelők szakmai továbbképzésére, arra, hogy mindig a legkorszerűbb ismeretek birtokában tanítsák, neveljék a rájuk bízott gyerekeket.

Ezért az erkölcsi megbecsülés mellett az anyagi áldozatot sem sajnálják, legyen az sí továbbképzés vagy éppen a testnevelés tantárgyból a kétszintű érettségire való felkészítés is.

Az iskola tárgyi feltételei, anyagi lehetőségei – melyet a nyertes pályázatok nagymértékben kiegészítenek – találkoznak a szakmailag felkészült testnevelők lelkesedésével. Ha mindehhez továbbra is bírják az iskola vezetőségének támogatását és a diákok sportszeretetét, sok dicsőség előtt áll az iskola, és a „bolyais” diáksport fejlődése töretlen marad.

Iskolák közötti sorrend			
Tanév	Felvételi		Diáksport
	arányok szerint	Középisk.	Ált.isk.
2002–03	32.	147/326	58/511
2003–04	12.	77/287	25/439
2004–05	3.	93/344	40/505
2005–06	6.	37/295	151/487
2006–07	7.	54/295	10/470
2007–08		20/258	13/410

Felkészítő tanár				
OKTV	Angol	Göde Zsófia	Zoltán Attila	2.
OKTV	Biológia	Jakus Ivett	Baranyai József	1.
OKTV	Német	Drácz Lajos	Góczánné Molnár Éva	1.
OKTV	Olasz	Göde Zsófia	Piri Adrienn	3.
OKTV	Történ.	Nádor Alexandra	dr. Vigh Kálmán	3.
OKTV		Drácz Lajos	Kukor Ferenc	2.
OTDK		Révész Tamás	dr. Vigh Kálmán	1.

*„... a pedagógusképzésnek legyen
gyakorlati műhely!”*

(Trefort Ágoston)

Az iskola **közoktatási** feladatainak **értékkorientáltsága** jó alapot jelentett a mindenkori **tanárjelöltek gyakorlati képzésében** is. Az elmúlt másfél évtized forrongó, néha hektikus, mégis innovatív, átalakuló köz- és felsőoktatásának viharában a „Bolyai” innovatív, „rendszerelváltó iskolai” szemlélete jellemezte a hallgatói gyakorlatok területét is.

Dr Gál László

Főiskolai tanár

Címzetes főigazgató

GYAKORLÓ – SZEMÉLYES ÜGY

Ízig-vérig szombathelyinek érzem magamat – függetlenül attól, hogy Somogyban születtem és éltem a TF-es évekig, majd a mosonmagyaróvári főiskolán-egyetemen kezdtem tanári-edzői pályámat. Egy bő évtizednyi tanári-edzői munka után kerültünk – testnevelő nejemmel és 2 szép gyermekünkkel – Szombathelyre, feleségem szülővárosába.

1974 fordulópont az életünkben, hiszen nem csak lakóhelyet változtattunk, hanem egy – a tanítóképző hagyományokra építő – új intézmény, a Szombathelyi Tanárképző Főiskola születésénél bábáskodhattunk. Nem lebecsülve a tanítóképző időket – hiszen a hőskor mindig küzdelmes, emlékeztető és felemelő –, ezekben az években a szombathelyi főiskola nagy harcot, sikeres küzdelmet vívott a magyar felsőoktatás jelentős intézményeinek sorába kerülésért.

Szombathelyi létem egyik legerősebb emléke és meghatározó eseménye volt az új „gyakorló iskola” avatása 1974 őszén. Az elegáns, szemre tetszetős és funkcióiban racionális építményre méltán lehetett büszke mindenki, aki létrehozásán ügködött — elsősorban Szalay László főigazgató. Biztosan többen élték át azt az érzést, mint én, hogy a gyakorló iskola életre szóló **személyes üggyé** vált.

A főiskolai testnevelő tanárképzés a maga gyakorlatorientált jellegével a más tárgyaknál fokozottabban igényelte és támaszkodott a gyakorlati kiképzés e fontos műhelyére. Három és fél évtized távlatából visszatekintve úgy ítélem meg, hogy a gyakorlati képzés „becsülete” ebben az időszakban volt az intézmény számára a legfontosabb. Az iskola lehetőségei (tornaterem, tanuszoda, sportudvar) erősítette a gyakorlati képzés lehetőségeit, az audiovizuális eszközök, a tv stúdió használata látványossá és eredményessé tették a munkánkat.

A „nagykorúvá” erősödött tanítóképzés mellett a kialakuló, egyre több szakon meginduló, a közművelődési szakokkal párosítható tanárképzés sok energiát mozgósított, számos innovatív ötletet valósított meg. A Bolyai János nevét felvevő gyakorló iskolában Takács Lajos, Tóth Zsuzsanna, Kóborné Németh Mária, Magyar Lajosné, majd Károly Frigyes és fiatalabb követői vállalták és végezték a szakvezetők egyáltalán nem egyszerű munkáját. Ha valamit kiemelhetünk ez időszak értékei közül, akkor az feltétlenül a harmonikus együttműködés lehet, mellyel a szakvezető testnevelő tanárok és a főiskola Testnevelési Tanszékének csoportvezető oktatói dolgoztak. Ekler Józsefné, Benke Ferencné, Károly Frigyes, Szóó Lászlóné, Ekler Judit, Tóth Orsolya kapott felelős megbízatást az alsós, felsős, majd az utóbbi évtizedben a középiskolai osztályokban végzett gyakorlatok szervezésére.

A hallgatói létszám emelkedésével (a kezdeti 12 fős évfolyamlétszám – új szakpárokkal és képzési formákkal – 70–80 fősre emelkedett, levelező és egyetemi kiegészítő tagozattal bővült) a képzési helyszíneket is gyarapítani kellett. Így vált a leendő testnevelő tanárok gyakorlati képzésének a helyszínévé a Derkovits, a Dózsa, a Zrinyi, a Kámonyi általános iskola és a Szentgyörgyi középiskola is. A hetvenes-nyolcvanas években – a felsorolt kollégákkal, Kővári Józseffel, Pümköstyné Stekovits Emiliával, Polgár Bélával, Bősze Lászlóval – nagyon sok időt töltöttem a gyakorlóhelyeken, előszeretettel a Bolyai Gyakorló Általános Iskola (később ... és Gimnázium)-ban.

Az egyéni és csoportos hospitálások, a 3 órás csoportos gyakorlatok a „mesterek”, a főiskolai oktatók számára is erős szakmai továbbképzéssel értek fel. Az előkészítő, bemutató és kiértékelő órák, foglalkozások nem csak a tanárjelöltek szakmai épülését szolgálták, hanem a csoportkohéziót, a megismerést, a tanár-diák kapcsolatot is erősítették. Az abban az időben végzetek arcvonásai, jellemvonásai, „viselt dolgai” sokkal erősebben bevéődtek az emlékezetembe, mint a későbbi hallgatókról őrzött emlékek. Azt is kitapasztaltuk, hogy milyen előnyökkel jár, ha például a testnevelő tanár másik szakja a matematika. Emlékszem, milyen társadalmi vitát váltott ki a matematika-testnevelés szakpár léte. Sokan „szentségtörésnek” tekintették e bátor lépést. Ma már nyugodt szívvel gondolhatunk a merész lépésre, mely mindkét szakmai területnek hasznára vált – a tanári motivációs lehetőségek miatt. A tantárgy szeretete, a munkakedv, a fegyelmesség, az aktivitás mindkét oldalon kedvezően alakulhatott e szakpár tanítása során.

Nagyon sokat küzdöttünk hallgatóinkkal az órákra való felkészülés minősége érdekében. Ma is csodálom szakvezetőink munkabírást, mikor a beadott részletes óraterve-

zetek másnap reggel kijavítva, útmutatással ellátva kerültek elénk. Álmatlan éjszakák termései voltak a szakvezetői javítások. Visszatérő feladat volt a tanárjelöltek rászorítása a hibajavításra, az elismerés és a dicséret gyakoribb alkalmazására. Magam élharcosa voltam (és vagyok) a játék nagy terjedelmű (cél és eszközjellegű) alkalmazásának.

Szakmai beszélgetéseink, néha vitáink középpontjába a modern tartalmak beiktatása, a testnevelés tartalmi korszerűsítése került. A rekreációs és szabadidő-sportok beiktatása a testnevelő tanárképzés tananyagába Szombathelyen korán és jelentős szerepet kapott. Vitáztunk azon, hogy a gyakorló iskolában kell-e, szabad-e „szakosítani” a testnevelési órákat (időszakonként más-más tanár tanította az egyes sportágakhoz kötődő mozgásanyagot). A szakvezetők gyakran panaszkodtak, hogy a sok-sok – tanárjelöltek által vezetett – gyakorló óra miatt kevés alkalommal taníthatták a gondjaikra bízott osztályt. A fentiek is jelzik a gyakorlati kiképzés műhelymunka jellegét, az egymásra utaltságot, egymás szakmai elismerését.

Erősítette a Főiskola és a Gyakorló kapcsolatát a sportbeli egymásra utaltság is. A főiskolai sportegyesület több szakosztálya is a gyakorló tornatermében lelt otthonra. A Főiskolai Sportcsarnok 1991. évi átadásáig kosárlabda, röplabda csapataink itt edzettek, mérkőztek (télen a kéziszek is). A gyakorló iskola testnevelői közül többen is vállaltak edzői szerepet a főiskolai szakosztályoknál. A gyakorló iskolai tanulók szép számmal szerepeltek az egyesületükben, majd később hallgatóként itt folytatták a sportolást.

Tanárként, edzőként, sportegyesületi vezetőként nap mint nap láttam az itt folyó szorgos és szakmailag-pedagógiai magasszintű munkát, és részt vettem az iskola mindennapi életében. Büszkeséggel tölt el, hogy az ország legjobb közoktatási intézményei sorában foglal helyet a

Bolyai. Vezetőként elismeréssel vettem, hogy a gyakorló iskola erős és demokratikus vezetéssel, erős önmenedzseléssel érte el szakmai előrelépését, állandó megújulását, infrastrukturális fejlesztését. Méltatlan lenne elhallgatni dr. Iker János nélkülözhetetlen menedzseri, vezetői és emberi fontosságát.

Személyes ügy számomra a Bolyai János Gyakorló Általános iskola és Gimnázium múltja és jelene. Tevékeny és elégedett részese lehettem az elmúlt három és fél évtizednek. Örömmel tapasztalom, hogy szaporodnak a mesterképzések egyetemi rangúvá előlépett intézményünkben. A testnevelő tanár mesterszak a gyümölcsöző együttműködés lehetőségét, a gyakorló iskolai funkció továbbélését jelenti számunkra, új szakvezetői generációval a gyakorló iskolában, sok új oktatóval az egyetemi oktatásban. A kivívott rang, a hagyomány, a becsület kötelez — az új képzési forma, az új tartalom megújulást kíván. Szép és nemes feladat az utódaink számára.

Ekler Józsefné

Főiskolai docens

TÖPRENGEK, VISSZAEMLEKEZEM

Szinte hihetetlen, hogy az 50. évfordulóját ünnepli a Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium.

Azután az emlékek megelevenednek: Takács Lajos tanár úr alsó tagozatos testnevelési órái, a közösen szervezett tornaünnepély a Tanítóképző udvarán – ahol alaposan megáztunk –, a felépülő új iskola, a hospitáló órák hangu-

lata, a karácsonyi koncertek a Nagytemplomban, kiállítások, az iskolaszéki megbeszélések stb. Ezek a képek és gondolatok villantak be az agyamba először, amelyekre most is szívesen gondolok vissza.

Mindig felemelő érzés fogott el, amikor az iskola kapuját átléptem. A kép, amely eléem tárult, az iskola tiszta, fényárban úszó aulája, szép növényzete, a zsibongó gyerekhad, felszereltsége, azt az érzést sugallta, milyen jó lenne egy ilyen iskolába járni és tanulni ilyen körülmények között.

Vallom és hiszem, hogy ez a miliő, esztétikus környezet, visszahat a tanulókra. Könnyebb a nevelési feladatok megvalósítása, ízlésük formálása, igényeik, belső harmóniájuk megvalósítása.

Így természetesnek tűnt, hogy ez az új iskola a korszerű oktatásra törekvése mellett, a tanulók nevelésére is nagy gondot fordított. Az udvarias magatartás, a jó fellépés, háttározottság, a baráti, a tiszteletudó, udvarias magatartás tanár és diák között természetes volt, de ez jól megfért a vidám, huncutkodó diákszellemmel. Ez a légkör, hallgatóinkra is nagyon kedvezően hatott, akik nem mindig hozták magukkal ezeket az elemi morális alapokat.

A gyakorló iskolai testnevelő kollégákkal olyan közös műhely munka alakult ki, amely több volt a bemutató órák megtartásánál, a tanítási órákra való felkészítésnél, az elemzéseknél, értékelésnél. Hasonlítva a szobrász munkájához, együtt alakítottuk, bontogattuk ki a hallgatóinkban rejlő képességeket mind szakmai, mind emberi vonatkozásban. Szeretettel nyesegettük hibáikat, kiemelve érzéseiket, jó tulajdonságaikat fejlesztve, teljes személyiségükre próbáltunk hatni. Be kell vallanom, így utólag szép és nemes feladatnak tűnhet, de ennek megvalósítása akkor sem volt egyszerű vállalkozás.

Külön gondot fordítottunk hallgatóink beszédkulturájának fejlesztésére a szaknyelv pontos használatán kívül. Az órák elemzésénél, a hallgatók egymás bírálatában a kifejezőmód, a pallérozott magyar beszédre való törekvés is nehéz feladatnak bizonyult.

Külön nagy öröm és ajándék volt számunkra, ha ilyen tekintetben is hatni tudtunk a főiskolás hallgatóinkra. A félévzárás, a búcsúzás kötetlen, szívből jövő beszélgetéssé változott, tudtak és mertek beszélni, rácáfolva arra a véleményre, hogy a testnevelő szakos hallgató szakbarbár, bukfencmester, tornatanár.

Egy új iskola arculatának kialakításához olyan kivételes képességekkel rendelkező, elhivatott vezetőkre, kollegákra, szakemberekre van szükség, akik tudatosan irányítják, vezetik, segítik tantestületüket, a rájuk bízott ifjúságot felkészítik a jövőre legjobb tudásuk szerint. Több év távlatából, tapasztalataim alapján ez az iskola nagyon szerencsés volt, mert az előbb leírt követelmények az Iker János által vezetett tantestületben megvalósultak. Mint iskolaszéki tag, megtapasztalhattam azt a személyes kisugárzást, amely a barátságos hangulatú összejöveleteken, a komoly gondok megoldásában is fellelhető volt. Mindenre nyitott, határozott elképzelésekkel rendelkező, vitának helyt adó, a javaslatokat felkaroló, a szülőkkel együttműködő igazgatóként vezette iskoláját.

A főiskolát képviselve, kéréseinket messzemenően támogatta: kollégáink uszodalátogatását, teremkéréseinket megoldotta.

Jó volt visszagondolni, elrévedezni a közös feladatok megoldásáról.

Köszönöm, hogy személyes élményeimmel én is részesülhettem az ünneplésből!

További sikereket, a sikerek eléréséhez jó egészséget, sok-sok tanulni vágyó diákot kívánok!

Dr. Nádasiné Sipos Zsuzsanna

főiskolai docens

NyME, SEK

KORSZAKAIM

A Gyakorló Iskola **főiskolai hallgató**ként először első-sorban saját pszichikumom és fizikumom gyakorló helye volt. Téli időszakban a késő esti kézilabdaedzések édes-gyötrelmes helyszíne, ahol időnként Rózsi néni határozta meg az edzések hosszát.

Ahol már akkor is érzékelhető volt a sport és a sportolás iránti elkötelezettség, hiszen az egyetlen tornateremben meleg váltásban követték egymást a különböző sportcsoportok.

Aztán elkövetkezett az idő, amikor már **kistanár**ként is megjelenhettünk az iskola életében. Csöpi néni és Tóth Zsuzsa néni határozott irányítása mellett sokat tanultunk és tapasztaltunk a szakmából. Tudatosult, hogy a testnevelői hivatás nem a tanórákon kezdődik és ér véget, hanem be- és átszövi tanár és diák egész napját és életét. Teszi ezt úgy is, hogy odafigyeléssel és ügyes szervezéssel illeszthető ehhez a matematika tanításának elsajátítása, a mindennapi problémáknak és kihívásoknak való megfelelés, de a gyerekek apró-cseprő gondjainak meghallgatása is.

Tanulmányaim befejezése után **főiskolai oktató**ként dolgoztam, s mindenkor munkánk része volt, hogy a tanárjelöltek tevékenységét nyomon kövessük. Egy-egy félévet töltöttünk a főiskolai hallgatókkal az iskolai gyakorlatokon. Az itt látottak, hallottak, tapasztaltak is azt bizonyítják, hogy aki ebben az iskolában töltheti a gyakorlatát, az jó példát kap a jövője tekintetében.

Meg az is, aki olyan lehetőséget kap, mint én.

Tanár kollégám „katonáskodása” idején egy félévet helyettesíthettem **tanár néniként**. A főiskolai közegből visszacseppenve az általános iskolába bizony új kihívások elé kerültem. Saját bőrömön keresztül kellett megtapasztalni, hogy harminc egynehány II. osztályost bizony nem lehet még az oly pici szükség tornaterem ajtajában félreállva sem előre engedni, mert mire az ember belép, már egy gyermek sincs a földön. Még jó, hogy a mozgás szeretete, az új élmények iránti fogékonyság erősebbnek bizonyult, mint a helyiség adta lehetőségek.

Későbbi időszakban pedig – szintén helyettesítőként – frissítő élményt jelentett számomra, hogy a serdülő lányokhoz is lehet utat találni a mozgás és a különböző sporttevékenységek megszerettetésében, ha figyelembe vesszük igényeiket és adottságaikat.

Sok idő után más minőségben is kapcsolatba kerültem az egyre növvő, fejlődő, hírnevesülő iskolával. **Szülő**ként kísérhettem gyermekemet, majd gyermekeimet az évnytókra. Nem kis örömmel követhetem nyomon, hogy ez az iskola nemcsak a tudás magas szintű közvetítésével, hanem a gyerekek személyiségfejlesztésével is törődik. Beleértve ebbe azt is, hogy az egészséges életvitelre való felkészítés, a sportos életszemlélet kialakítása fontos része a mindennapoknak. Örömteli végighallgatni a vízi- és sítáborokról, az edzésekről, de akár a szakkörökről szóló élménybeszámolókat.

Kívánom az INTÉZMÉNYnek, hogy továbbra se csak gyereklétszámban, hanem hitben, erőben, példaadásban is töretlenül fejlődjön!

A **testnevelés szakosok iskolai gyakorlatát** – országosan is egyedülálló módon – a **szakmódszertannal** egységes **folyamatot képezve** oldották meg. A szakmódszertan két féléve után csoportos **mikrotanítások** helyszíne volt a 12 évfolyamos gyakorlóiskola. Minden hallgató **alsó-, felső- és középiskolai tagozatban** is megmártózott az iskolai tanítás kalandos, kihívásokban gazdag világában. Ezt követően – az egy hónapos külső iskolai gyakorlatot megelőzően – **egyéni tanítási gyakorlaton**, immáron teljes órák tartása közben ismerkedhettek a jelöltek a közoktatás **mindhárom korosztályával**.

A „Bolyai” 12 évfolyama, 32 tanulócsoportha, az ötödik évfolyamtól meglévő nemek szerinti csoportbontások, az első két évfolyam 4, majd végig 3 testnevelés órája, a hatodik évfolyam végéig tartó és vizsgával záruló heti rendszerességű úszás oktatása,

Hatodikos úszásvizsga (800m) örökranglista az éves listák alapján

Leány			Fiú		
Név	Idő	Év	Név	Idő	Év
1. Hegyi Zsanett	11,10	2007	1. Sinkovits Márk	10,05	2007
2. Kupi Julianna	11,38	2007	2. Pécz Dávid	10,17	2008
3. Gerebics Alexandra	11,46	2006	3. Horváth Áron	10,39	2001
4. Lőrinczy Dóra	11,57	2004	4. Widder Konrád	10,47	2008
5. Zelei Dorottya	12,09	2008	5. Avas Levente	11,00	2008
6. Mester Dóra	12,22	2008	6. Borsos Márk	11,35	2007
7. Csébits Eszter	13,10	2008	7. Kaczor Gábor	11,38	2001
8. Dévai Zsófia	13,21	2005	8. Tóth Tamás	12,00	2006
9. Nardai Nikoletta	14,13	2006	9. Farkas Miklós	12,31	2000
10. Hanzsér Eszter	14,15	2001	10. Iványi Kálmán	12,31	2000
11. Cserjési Zsóé	14,22	2008	11. Péntes Attila	12,52	2002
12. Szalay Dóra	14,27	2002	12. Gazdag Dávid	13,05	2007
13. Altay Csilla	14,54	2007	13. László György	13,07	2002

Leány				Fiú			
Név	Idő	Év		Név	Idő	Év	
14. Nádasi Zsófia	15,07	2006		14. Sebestyén Mátyás	13,15	2007	
15. Lőrinczy Laura	15,07	2007		15. Simon Krisztián	13,21	2008	
16. Tarnai Anna	15,09	2007		16. Iványi János	13,31	1999	
17. Varga Eszter	15,26	2006		17. Bebes Mátyás	13,35	2006	
18. Prikrill Klaudia	15,29	2006		18. Őri Gergely	13,47	2006	
19. Németh Eszter	15,44	2003		19. Kovacsics György	13,50	2002	
20. Avas Kinga	15,47	2005		20. Böcskei Marcell	13,57	2004	
21. Bebes Anikó	16,01	2006		21. Kozorics Norbert	14,00	2002	
22. Rosanits Petra	16,06	2007		22. Nagy Dániel	14,02	2003	
23. Vörös Imola	16,36	2005		23. Perenyi Miklós	14,18	2002	
24. Lechner Tamara	16,40	2001		24. Sinkovics Bence	14,30	2005	
25. Nagy Eszter	16,40	2002		25. Szöllősi Olivér	14,30	2005	
26. Szalay Alexandra	16,54	2008		26. Simon Bence	14,33	2003	
27. Söptei Ingrid	16,55	2001		27. Borsfai Dániel	14,35	2006	
28. Solt Nóra	16,56	2005		28. Nagy Boldizsár	14,54	2002	
29. Lőrinczy Emese	16,59	2001		29. Szalay Péter	15,04	1998	
30. Andics Lilla	17,04	1998		30. Simon Dániel	15,07	2004	
31. Korcsmár Judit	17,20	1997		31. Harangozó Martin	15,08	2004	
32. Pető Anita	17,30	2004		32. Róthy András	15,09	2003	
33. Bozi Boglárka	17,34	1997		33. Garger Dániel	15,33	2002	
34. Kivés Borbála	17,35	2005		34. Krizsán Dávid	15,34	2004	
35. Herczeg Kata	17,36	2000		35. Nagy András	15,38	1996	
36. Czenki Barbara	17,40	2003		36. Bagaméri Gergely	15,44	2002	
37. Hajós Anita	17,42	2004		37. Koczka Dániel	15,47	2002	
38. Horváth Lilla	17,43	2005		38. Bíró Dávid	15,50	2003	
39. Küronya Dóra	17,45	1995		39. Szöllősi Regő	16,07	2004	
40. Kecskés Kinga	17,47	2003		40. Schranz Tamás	16,08	2003	
41. Polgár Dóra	17,49	2005		41. Góg Dániel	16,10	2003	
42. Benkő Judit	17,58	1995		42. Szalay Csaba	16,11	1998	
43. Auguszt Melanie	17,59	2003		43. Szabó Péter	16,12	1998	
44. Babos Barbara	18,00	2001		44. Lorencz Péter	16,16	2004	
45. Karádi Ágnes	18,01	1995		45. Wittinger Dávid	16,20	2002	
46. Hódi Cintia	18,10	2004		46. Ferenczi Balázs	16,40	2001	
47. Bakó Natália	18,21	1996		47. Berkó Ágoston	16,44	1998	
48. Hesztera Dóra	18,24	1995		48. Korcsmár Péter	16,46	1995	

Leány				Fiú			
	Név	Idő	Év		Név	Idő	Év
49.	Kiss Bea	18,42	1998	49.	Perge Pál	16,50	2003
50.	Ferenczi Nóra	18,42	2004	50.	Radványi Ádám	16,55	2001
51.	Tóth Fanny	18,42	2004	51.	Somogyi Dániel	16,58	1998
52.	Tóth Andrea	18,47	2004	52.	Benczik Attila	17,05	1995
53.	Hotzi Kinga	18,48	2003	53.	Tóth Sándor	17,05	1997
54.	Bágyi Brigitta	18,50	1995	54.	Kiss Tamás	17,11	1995
55.	Szilágyi Anna	18,56	2003	55.	Hömöstrei Mihály	17,17	1995
56.	Küllei Mónika	18,58	1996	56.	Vadász Gábor	17,18	1995
57.	Horváth Zsófia	18,58	2003	57.	Bocsi Ádám	17,29	1997
58.	Hadarits Júlia	19,02	1999	58.	Kővári Balázs	17,29	1999
59.	Serényi Eszter	19,15	1997	59.	Berkó Dániel	17,55	1994
60.	Ságghy Enikő	19,16	2003	60.	Leé Csanád	17,58	1996
61.	Balogh Andrea	19,17	1996	61.	Tuczai Miklós	18,05	1997
62.	Hotzi Virág	19,18	1997	62.	Schulcz Máté	18,14	1999
63.	Csákány Kinga	19,24	1999	63.	Póór Gergő	18,33	1996
64.	Somogyi Lilla	19,28	1999	64.	Horváth Bence	18,43	1997
65.	Sulyok Kinga	19,29	1994	65.	Benedek Szabolcs	18,50	1997
66.	Soós Petra	19,38	1999	66.	Szekeres Ádám	19,00	1995
67.	Csapó Olga	19,42	1994	67.	Forró Adrián	19,18	1995
68.	Grasl Vera	19,51	1995	68.	Orbán Gergely	19,18	1996
69.	Tóth Szilvia	19,55	1997	69.	Hamza Levente	19,49	1994
70.	Krancz Veronika	20,03	1997	70.	Szakács Dávid	19,50	1996
71.	Farkas Hajnalka	20,14	1996	71.	Jagodics Zoltán	19,51	1997
72.	Sántha Dóra	20,21	1997	72.	Horváth Zsolt	20,08	1995
73.	Hajnal Etelka	20,39	1996	73.	Krizmanits Dávid	20,21	1994
74.	Molnár Flóra	20,40	1997	74.	Virágh Béla G.	20,24	1994
75.	Hadarits Viktória	20,48	1996	75.	Janzsó Gergely	20,26	1994
76.	Pados Sára	21,01	1996	76.	Németh Balázs	20,30	1996
77.	Komina Szvetlana	21,01	1997	77.	Varga Gergely	20,34	1994
78.	Nagy Nikoletta	21,08	1996	78.	Hende Tamás	20,54	1997
79.	Rumi Andrea	21,09	1996	79.	Balasa Tibor	21,11	1997
80.	Szabó Edina	21,13	1995	80.	Nánási Tibor	21,19	1997
81.	Kocsis Ágnes	21,14	1996	81.	Simon Péter	21,19	1997
82.	Szobota Zsófia	21,16	1996				
83.	Hóbor Vera	21,23	1997				

a 11–12. évfolyamok választható falmászó, fallabda és teniszórái, valamint a kiváló szakembergárda kialakítása **méltó szakmai bázist** jelent a **korszerű testnevelőtanár-képzésnek**.

A falramászók

Alkalmak a személyiség fejlesztésére

*„Édesapja örvend, ha gyerekkorában labdázni látja
őt (Bolyai Jánost), vagy ha bújócskát játszik a kör-
nyékbeli gyermekekkel.”*

(Hivatkozás Bolyai Farkas leveleire)

A BDF Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium **névadójához méltó szellemiségre** törekszik. A **minőségelv és a személyiségközpontúság együttes jelenléte** a pedagógiai programjának alapvetése. A személyiség kitárulkozásának és fejlesztésének egyik legjobb terepe a sport, a szabadidős vagy tanórán kívüli alkalmak.

Az iskola testnevelési munkaközösségének pedagógiai programban rögzített feladata a fakultatív táborok szervezése. A hatodik évfolyam **sítábora**, a kilencedik évfolyam **kerékpár-vízitúrája** és a tizenegyedik évfolyam **turisztikai tábora** adja a gerincét az **életmód- és személyiségformáló alkalmaknak**. Az iskola sítáboraiban (évente háromban) évente közel 200 diák vesz részt. A kerékpár-vízitúrára a kilencedik évfolyam 60–70%-a jelentkezik rendszeresen. Ezen **táborok nem csak az adott sportágakról szólnak**. Egyrészt a szabadidő **egészségtudatos** eltöltésének eszközeit bővítik a táborokban megismert sportágak. Másrészt a sítáborok és nemzetközi találkozók az idegen nyelv fontosságát tudatosító kommunikációs lehetőségek. Harmadrészt a másik diáktárs, nemzet, ország, közösség megismerésének, elfogadásának, barátságok kialakulásának ideális terepe. Negyedrészt a **környezettudatosság** meggyőző alkalmak a természetközeli aktív élet. S mindeközben tudatosan van jelen a személyiség gazdagítását szolgáló **nevelési szituációteremtés és az elmélet gyakorlati megjelenítése**.

Silvo Castellani

Lichtenfels Gimnázium

Graz

Testnevelés-matematika mb. igazgató

BOLYAI JÁNOS – LICHTENFELS

Két rövid visszaemlékezés egy iskolai testvérkapcsolat történetéhez

Egyszer volt, hol nem volt...

Már több mint 25 éve annak, hogy 1982-ben egy szép őszi napon a Lichtenfels Gimnázium 40 diákja izgatottan várta egy buszon ülve, hogy mit hoznak az elkövetkezendő órák. Magyarországra indultak: a Bolyai János Iskola hívta meg őket egy úszóversenyre. Mindnyájan szorongtak egy kicsit, hisz a „vasfüggöny” mögé utaztak, ahol még nem jártak eddig. Ezt fokozta, hogy „idegeneknél”, vendéglátó családoknál voltak elszállásolva.

A várakozásteljes társalgás nyomban megszűnt, s mindenki elnémult, mihelyst megjelentek a magas őrtornyok, a szögesdrótkerítés és a felfegyverzett határőrök. A majd-nem három órán át tartó határátlépés és a határbüfé kínálta az első lehetőséget, hogy a két iskola tanárai első ismeretséget kössenek.

Végre továbbindulván a diákok csodálkozva állapították meg, hogy a vasfüggöny mögötti vidék nem sokban különbözik a másik oldalról ismerttől. Csupán az utak voltak rosszabb állapotban, a házak egyszerűbbek, a közlekedés gyérebb. Lovaskocsik, „trabik” és traktorok határozták meg a szinte múzeumba illő képet. Az iskola, amely Bolyai János nevét viseli, s melynek egyik terméből a mellette levő-

ben folyó tanítást egy, az egyik oldalról átlátható tükrön keresztül lehetett nyomon követni, nekünk réginek tűnt, de mély benyomást tett ránk.

Két nappal később a hazafelé tartó úton felszabadult hangulat uralkodott a buszon. Diákok és kollégák boldogságtól sugárzó arccal cserélték ki számtalan élményüket és benyomásaikat. Mindnyájan egy remek verseny és egy szinte határtalan vendégszeretet élményével gazdagodtak.

E találkozást számtalan egyéb találkozó követett, mindig más volt – de minden egyes alkalommal élmény; hol Szombathelyen, hol Grácban.

Míg az első találkozót csupán az úszás határozta meg, hamarosan következtek a focimeccsek és a közös kulturális programok. A közös együttlét egyre fontosabbá vált – a győzelem egyre kevésbé. A győzelmek és vereségek csupán lehetőséget kínáltak a „közös ünneplésre”.

Az első találkozás 1982-ben egy olyan kapcsolat kezdetévé vált, mely során a két iskola diákjai és kollégái közt sok barátság szövődött.

Napjainkban ragyogóan kiépített utakon egy jó óra alatt tesszük meg az utat Grácból Szombathelyre, a határsorompók és őrtornyok is eltűntek. Utunkat gyönyörű vidék, ápolt házak, új települések és kertek kísérik az iskoláig, melyet időközben gyönyörűen kibővítettek, s ma a legmodernebb infrastruktúrával és eszközökkel rendelkezik.

Sok minden megváltozott, de egy dolog megmaradt – a vendégszeretet!

„Csenge, Luca und Klaus“ („Csenge, Luca és Klaus“)

Újságjegyzet 1994. március 5-ről

„Huszonnégy magyar diák — 13 lány és 11 fiú — valamint 4 tanár utazik a jövő héten egy közös sítanfolyamra a Lichtenfels Gimnázium második osztályaival. Ez az első olyan sí-

tanfolyam, melyet osztrák és magyar iskola közösen szervez. „Együtt Tanulni, Dolgozni, Játsszani, Élményeket gyűjteni” – ezen mottó köré szerveződik a hét a Murau közeli Frauenalpe-n. Mivel a szombathelyi diákok nem rendelkeznek sífelszereléssel, a lichtenfelsi iskola látja el partnereit a megfelelő felszereléssel. Ezen hét közös élményei a Grác és Szombathely közti testvérkapcsolat elmélyülésére szolgál.”

A gráci napilap ezen híradása teljes mértékben megvalósult!

Együtt csúsztunk le műanyagzsákon, bajlódunk az első sílépésekkel, nevetve, játszva tanultunk, zenéltünk, táncoltunk, fociztunk, ródliztunk, kugliztunk a hóban, s mindez átsegített minket a nyelvi nehézségeken és egy multikulturális kapcsolatcserét eredményezett. A sítanfolyam egy további hagyománnyá vált a lichtenfelsi második osztályosok és a Bolyai János Iskola azonos korú diákjai közt.

Egy kiemelkedő esemény volt a Lichtenfels és a Bolyai János Gimnázium kapcsolatának sorában a „Sport és művészet egy fedél alatt” című hét, ahol a téli sportokat két olasz iskolával együtt élvezhettük. Egy közös musical is („Csenge, Luca und Klaus”) született ezen hét munkálkodásai során, melynek itt közölt dala nemcsak a síhét sztárja lett, de hűen tükrözi azt a szellemiséget is, mely áthatja a Bolyai és a Lichtenfels kapcsolatát:

Musik im Schnee Csenge, Luca und Klaus

*Über Murau auf'm Berg, auf der Frauenalm,
ja, da treffen sie sich mitten im Schnee.
Aus drei Ländern kommen sie: Csenge, Luca und Klaus,
sind ganz weiß und sehen kugelrund aus.*

*Sie sind da um Kultur zu erleben,
von der eigenen den anderen was geben.
Spielen, lachen, tanzen, singen
und natürlich im Schnee viel Zeit zu verbringen.*

*Refrain: Musik im Schnee –
wir schrei'n juche,
aus drei Ländern sind wir da,
alles klar!
Eine große Freundesschar!
Musik im Schnee,
Musik im Schnee,
Musik im Schnee, juche, juche!*

*Viel Interessantes haben wir hier erfahr'n
von Csenge, Luca und Klaus.
Von Bozen, Szombathely und Graz,
dort sind sie nämlich zu Haus.
Sie sprechen zwar verschiedene Sprachen
und können sich trotzdem versteh'n
Fantasie und Geduld sprengen Grenzen:
Wir freuen uns auf ein Wiederseh'n.*

Refrain:

Nagy köszönet illeti mindazokat, akik segítettek e testvériskolai kapcsolat felépítésében, és hozzájárultak folytatásához! Az élükön „Csöpit” – Kóborné Máriát, Dr. Iker János igazgató urat és „Fricit” – Károly Frigyst!

Dr Heinz Recla

A Stájer Tartományi Iskolatanács

főszakfelügyelője

Az Alpok-Adria Munkaközösség Iskola –

Iskolai Testnevelés Projektcsoportjának elnöke

**CSAK AZ MOZDÍTHAT VALAMIT ELŐRE,
AKI MAGA IS MOZGÁSBAN VAN**

Az Alpok-Adria Munkaközösség és a Bolyai János
Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium

Az Alpok-Adria Munkaközösséget 30 éve alapították Velenében.

Az Alpok-Adria Munkaközösségen belül 1996-ban alakult meg az iskolával, iskolai testneveléssel foglalkozó szakértői munkacsoport. Néhány év elteltével az akkori munkacsoport kiváló partnerrel egészült ki, Vas megyével, és azon belül is Szombathellyel. Ebben nagy érdemei vannak Károly Frigyesnek – a megye képviselőjének –, aki szombathelyiként a Bolyai iskolát folyamatosan bevonta az Iskola – Iskolai Testnevelés Projektcsoport tevékenységeibe.

Már több mint 10 éve van jelen a Bolyai János Gimnázium a munkacsoport majd minden tevékenységében. Több száz diákja vett részt az Alpok-Adria téli és nyári sportheteken, iskolai sportünnepélyeken, tanárai pedig nagy aktivitással, alkotó módon dolgoztak az Alpok-Adria testnevelő tanárok számára meghirdetett szemináriumokban.

Különösen a tanulók aktív alkotó munkáját emelném ki, akik a téli és nyári sportheteken vagy éppen a sportünnepélyeken kiváló teljesítményt nyújtottak. E munka kapcsán nagyon jó látni, hogy az iskola súlyponti szerepet tulajdonít a sportnak a diákok nevelésében.

Remélem, hogy a Bolyai János Gimnázium az Alpok-Adria Iskola – Iskolai Testnevelés Projektcsoportjának sok tevékenységében vesz majd részt a jövőben is, ezzel is tudatosítva az iskolai testnevelés nemzetközi voltát.

Kívánom, hogy az Iskola – Iskolai Testnevelés Projektcsoport mottója – „csak az mozdíthat valamit előre, aki maga is mozgásban van” – még sok éven át a gyakorlatban is éljen majd a Bolyai János Gimnáziumban!

Beszámoló a 2005.04.15–17-én Vas megyében megrendezett 7. Alpok-Adria Sportünnepélyről, valamint az ezzel részben egy időben megrendezett (2005.04.14–17.) bizottsági munkamegbeszélésről. (Iskola és iskolai sport munkabizottság)

A 7. Alpok-Adria Sport ünnepély nem egyetlen rendezvényből állt, hanem egy másfél napos programsorozatból.

– Regisztráció Sárváron, Körmenden, Szentgotthárdon 04.15-én

– Sportünnepély Sárváron 19.00 órakor 04.15-én

– Sportünnepély Körmenden 17.00 órakor 04.15-én

– Sportünnepély Szentgotthárdon 20.00 órakor 04.15-én

– Esti szórakoztató programok, szállás a három kisvárosban. A szálláslehetőségek változatos képet mutattak. Legnagyobb részben torna- és osztálytermekben aludtak a résztvevők. Aki azonban magasabb, kollégiumi vagy szállodai elhelyezést kért, annak külön költséggel megszerveztük azt.

A szállóvendégek száma az 500 főt meghaladta a kísérő tanárokkal, szülőkkel, gépjárművezetőkkel együtt. A sportünnepélyeken a helyi bemutatkozó résztvevők száma 300–350 fő volt.

– Szombathelyen 04.16-án 10.00–12.30-ig négy helyszínen, szabadon választott sportprogramokon vettek rész.

- Csónakázó-tó
- Bolyai János Gyakorló Gimnázium
- Kereskedelmi és Vendéglátó-ipari Szakközépiskola
- Berzsényi Dániel Főiskola

A programokon kb. 600 fő vett részt, ez több mint az előző nap, mivel Hartbergből csak erre a napra érkeztek vendégek, ill. a vidéki iskolákból is voltak résztvevők.

– 14.00 órakor a Püspöki Székesegyházban Légiós bemutató és orgonahangverseny keretében rövid városismertető hangzott el.

– 16.00 órától 18.45-ig az MSH-ban központi 7. Alpok-Adria Sportünnepély.

– 19.30-tól műsoros záró fogadás a BDF sportcsarnokában

Az ünnepélyen a szombathelyi és a vidéki vendéglátók programjai is bemutatásra kerültek, így 31 programban, közel 700 diák fémjelezte a központi ünnepélyt.

Összegezve:

12 helyszínen 13 program tucatnyi egyéb sportolási alkalom került lebonyolításra

A résztvevők száma a 4 városban összesen elérte az 1000 főt.

A programok szervezésében, lebonyolításában, a tolmácsolásban a Bolyai Gyakorló Gimnázium és a BDF 100 diákja segédkezett.

Jakab Barna

Marosvásárhelyi Bolyai Farkas

Elméleti Líceum

Testnevelés-sport szakos tanár

ISKOLÁINK A HATÁRON

Bolyai János szellemiségére építve, a XXI. század elején szombathelyi és marosvásárhelyi bolyaisoknak sikerült egy új-más-közös világot körvonalazni.

Kezdő tanárként sokszor játszadoztam azzal gondolatokkal, hogy szerves része legyek a „bolyaisok családjának”.

Első élményem a szombathelyi bolyaisokkal 2005 márciusára vezethető vissza. Ekkor találkoztam először az ottani Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium három tanárával: Benedek Györggyel, Kukor Ferencsel és Kollerics Barnabással, és egy maroknyi diákcsoporttal. Ismerkedésünkre a marosvásárhelyi Bolyai Farkas Elméleti Líceumban megrendezett, a Kárpát-medencében működő, Bolyai nevet viselő középiskolák találkozója és vetélkedője alkalmával került sor.

A bemutatkozás után belém hasított a felismerés: a minket elválasztó 800 km ellenére hasonlóan érzünk és gondolkodunk.

Mint bolyais tanár én is szerettem volna valami egyéni, sajátos dologgal hozzájárulni a sokunkat összekapcsoló név öregbítéséhez. A sokat érlelődő tervem az volt, hogy kerékpáron meglátogassuk a Bolyai nevet viselő oktatási intézményeket itthon és az anyaországban. Tizenöt fős csapatunk, bő 1000 km-es kerekezés után, 2005 szeptem-

berében meleg testvéri fogadtatásban részesült Nyugat-Pannónia fővárosában.

Egy év elteltével megpróbáltuk ismét erősíteni a két iskola között bontakozó kapcsolatot. Ezúttal mi láttuk vendégül a szombathelyi bolyaisokat iskolánk „Névadó Ünnepségeinek” 50. évfordulója alkalmával, 2006 novemberében Marosvásárhelyen.

A találkozót követően elkezdtünk bátrabban, merészebben, nagyobb léptékben együtt gondolkodni. 2007 februárjában, a szombathelyi testnevelés munkaközösség jóvoltából, életemben először eljutottam egy ausztriai síparadicsomba. Az egyhetes semmeringi sítábor ideje alatt, tanár kollégáim jó tanácsainak megfontolása közepette, igyekeztem „ellesni” munkamódszereiket.

A következő láncszem a 2007 tavaszán sorra kerülő testvérosztály kapcsolat volt. Odalátogatásunkkor nagyszerű élmény volt „haza”-térni és részese lenni az éppen zajló iskolai napok sporttevékenységeinek. A kollégák rám adták a focimezt, és már mehettem is a pályára, a tanári focicsapat tagjaként.

A következő napokon egy kis iskolai tapasztalatcsere után Nyugat-Magyarország néhány gyöngyszemét mutatták meg nekem és diákjaimnak, mint Kőszeg, Balaton, Badacsony, Ság-hegy.

Visszalátogatásuk alkalmával, „hegyet hegyért”, együtt másztuk meg a Kis-Cohárdot, és közösen imádkoztunk a csíksomlyói búcsún.

A következő síszezonban lehetőséget kaptam, előző évben szerzett ismereteim bővítésére. Résztvevője lehettem a márciusi, Murauban szervezett hétnapos sítábornak: tizenkét VI. osztályos diákot én vezettem be a sízés különös világába.

Ugyanez év decemberében, a háromnapos kosárgála résztvevőjeként, iskolánk leány kosárlabda csapata össze-

mérte tudását számos szombathelyi csapattal. Nekem pedig másodszor nyílt alkalmam magamra ölteni a bolyais tanári mezt, ez alkalommal a tanári kosárlabda csapat tagjaként.

Úgy érzem egy kicsit a szombathelyi Bolyaihoz is tartozom. A 2008-as évet szinte náluk fejeztem be, a 2009-est pedig náluk kezdtem. Idén januárban egy másik régi álmom is teljesült, kilenc marosvásárhelyi diák és jómagam egy hétig együtt síeltünk a szombathelyi dákokkal és tanárokkal, Zillertáhl közel 400 km-es sípályáin.

Ez az együttlét bebizonyította, hogy magyarságunknak köszönhetően nemcsak megértjük egymást, hanem tudunk együtt tanítani és tanulni.

A szombathelyi bolyais testnevelők munkaközössége szakmailag jól képzett csapat, amelytől a továbbiakban is sokat lehet tanulni és szeretnék együtt dolgozni velük. Amit nagyon fontosnak tartok: az a szervezett, összetartó munka, amelyet csak hosszú idő alatt, kitartással, odafigyeléssel lehetett és lehet kialakítani.

Kedves kollégák: Frici, Petya, Árpí, Judit, Barni, Gabi, Attila, Erika, kívánok további sok sikert, és köszönöm az irántam tanúsított türelmet és segítséget!

„Okos szóval oktasd, játszani is engedd!” ... és máris élményszerűvé válik az iskola, ahol a gyerekek jól érezhetik magukat. Elődeink és a mi igyekezetünk szerint A „Bolyai” ilyen.

„Valóságos csodaszer a sport, ami mind a lelki, mind a krónikus megbetegedések ellen hatékony.” (dr. Kopp Mária magatartáskutató)

Kedves olvasó!

Bújjunk hát sportmezbe, vegyük fel a tornacipőt és mozogjunk át együtt a következő 50 évet is!

Nem mellékesen

Bolyai Sportbankett

Azt mondják, hogy a közösen megélt öröm dupla öröm. A Sportbankett – 2004 óta – a hétköznapi rohanása közepette teremti, néhány órányi megállást, egymás sikereinek meg- és elismerésére.

Az előző tanév sporteredményeinek, sportsikereinek részeit ünnepli itt együtt diák, szülő és tanár. A legszebb pillanat azonban mindig az elmúlt évben a „Bolyai Sportjáért” emlékérem átadása. Az érmet az előző tanévben leérettségizett diákok közül azok kaphatják meg, akik 12, 8, 4, éven keresztül a sport és testnevelés terén kiválót és példaértékűen teljesítettek. A díjat a testnevelői munkaközösség szavazza meg.

BOLYAI-ÉRMESEK

2005	1.	Bagaméri Dániel	8.	Bauer Ágota
	2.	Iványi János		
	3.	Kővári Balázs		
	4.	Szalay Bence		
	5.	Szente Balázs		
	6.	Unger Dávid		
	7.	Varga Levente		
2006	1.	Farkas Bence	4.	Kiss Barbara
	2.	Iványi Kálmán	5.	Müller Barbara
	3.	Vadász Norbert	6.	Szelei Barbara
			7.	Takács Eszter

2007	1.	Garger Dávid	6.	Kratochvill Dóra
	2.	Magyar Balázs	7.	Lőrinczy Emese
	3.	Perge Péter		
	4.	Sinkovits György		
	5.	Tóth Péter		
2008	1.	Bagaméri Gergely	11.	Pálla Zsófia
	2.	Farkas Dániel	12.	Veres Boglárka
	3.	Garger Dániel		
	4.	Karda Gergő		
	5.	Kiss Márton		
	6.	Koczka Dániel		
	7.	Kovács Máté		
	8.	Köcse Gergely		
	9.	László György		
	10.	Parti Ádám		

A csarnok ünneplőben

Beszélgetés sokszemközt

Bolyaisok egymás között: Dívós Katalin, Németh Noémi és tanárnőjük Tóth Zsuzsa

Jubilánsok

Izelítő a sokszínűségből

Téli táborok

Murau

1994—

A BG BRG Lichtenfels Gymnasium és a Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium közös téli tábora Murau-ban a Fraunalpe Jugendsportzentrumban. A táborban a két iskola 6. évfolyamos korosztálya vesz részt. A síelés mellett a legfontosabb cél, egymás megismerése.

A világ tetjén

*A muraui Taygetosz-
módszer*

A muraui tánckar

A síbűvölők

Produkció

Start előtti pillanatok

Hol a szerpentin?

Mi együtt

Hóvárak építése csata előtt

*Mire jó
a nyelvtudás?*

Semmering 1997–

A hetedik évfolyamtól kezdődően a sielést kedvelők olcsó lehetősége, szeretett időtöltésük gyakorlására, fejlesztésére. Naponta utazás oda, vissza. Szervezése, lebonyolítása nagy kihívás, de szép, ugyan akkor nehéz feladat.

Alpok-Adria téli sporthetek, Schladming, Zillertahl
2000–

A felsőgimnázium évfolyamaiból a már jól síelő diákok minden igényt kielégítő lehetősége. A más országok diákjaival való együttlét színesíti időnként ezeket a táborokat.

*Dachstein-gleccser
meghódítása*

*Ha már elfáradtunk
a léceken állva*

Léc híján

Modern hóágyúzás

Nyári táborok

Kerékpár-, vízitábor

1995–

Kerékpárral Szombathelyről Mosonmagyaróvárra, ott a Mosoni-Dunán evezés egy héten keresztül a 9. évfolyamnak, aztán mindenkinek, ha van hely. Ha van!

„Az iskola belső életét ... a személyiséget, a tehetséget, a tudást egyaránt tisztelő demokratikus légkör, s **a benne tanítók, tanulók természetes együttműködése jellemzi;**” (Pedagógiai program)

Ez a tábor erről szól. Önellátás, mindenben. Közösségfejlés minden pillanatban. Közös élmények diáknak tanárnak.

*Ez férfi munka
a javából*

A hazatérés öröme

A fitness konyha titkai

*A jó tanár mindig
tanít*

A Laokón ugrócsoport

A név kötelez

Esőtánc a folyó szellemének

*Kinek mennyi vizet
sikerült kilopni
a Dunából?*

*Vízitábori aktív
pihenés*

Turisztikai tábor

1999–

Egykor a 11. évfolyam, ma már a 10 lehetősége a bakan-
csos-túrázás szépségeinek megismerése.

A híd túl messze van...

*Még jó,
hogy tanultuk a
falmászás alapjait*

Ez tényleg gyönyörű!

*Amatőr barlangászok
rejtekhelye*

*Indiana Jones nyomában
a Bakonyban*

*Az exkluzív
Panoráma Étterem*

*S ha a túrák nem voltak
elég fárasztóak...*

Azért a sporteredményeinkre is büszkék vagyunk!

Néhány cikk a Vas-népekből

A Bolyai nagy sikerei

Amatőr kosárban a lányok országos első, a fiúk harmadikak lettek

Pécs (vas) – Az V–VI. korcsoportos amatőr kosárlabda diákolimpia országos döntőjében a Bolyai lánycsapata nyert, a fiúk pedig harmadikak lettek.

A lányoknál a 16 résztvevő csapat négy négyfős csoportban kezdte meg a küzdelmeket úgy, hogy először párba sorsolták az együtteseket, majd a két vesztes, illetve a két győztes mérte össze a tudását. A szombathelyiek a Veszprém ellen kezdtek, és könnyed, 57:18-as győzelmet arattak. A következő meccsen az Egert felülmúló Pécses találkoztak. A meccsaljajaiak is nehezen tartották a lépést a bolyaisokkal, akik 45:31 arányban jobbnak bizonyultak, és így a csoportjuk első helyén végeztek. A döntőbe jutásért rendezett találkozó az agresszíven kosárlabdázó budapestiekkel találkozott, s nagy küzdelemben, végig fegyverkezett játésva 29:18-ra nyertek a vasiak. Az aranyéremért a Karcag következett. A lányok itt sem bíztak semmit a véletlenre, lendületes támadásokkal és kemény védekezéssel felröpltek vetélytáruk erejét, és végig vezette 33:24-es győzelmet arattak. A legjobb védőjátékos különdíját Kukor Sára kapta, a legjobb edzőnek Kollerics Barnabás bizonyult, az all-star csapatba pedig Konti Klára jut választottak be.

A fiúknál 18 megyei győztes nevezett, így hat háromcsapatos csoportot alakítottak ki a szervezők, s a sorrend körmerkőzések után alakult

A Bolyai lány és fiú kosárlabdacsapata is dobogós lett a V–VI. korcsoportos amatőr kosárlabda diákolimpia országos döntőjében

ki. A bolyais fiúk taktikus, fegyverkezett játékkal a Pannónhalmán verték színvonalas találkozó 51:41-re, majd a Veszprémet könnyedén lépték le 64:22 arányban. A hat csoportgyőztes közül a legjobb kettő kosáralánnyal rendelkező lett tagja a legjobb négy mezőnyének, s a számítás alapján a szombathelyieknek negyed-döntőt kellett játszaniuk. Ennek megnyerése sem okozott gondot, a gyulaiaknál 55:40-re bizonyultak jobbnak. Az elődöntőben azonban nem

bírtak a szerencsésekkel, nagy csatában 35:23-ra kikaptak. A bronzmérkőzésen viszont javítottak a Vas megyeiek, a pé-

Két egyéni különdíjat kaptak a szombathelyiek, két játékos az all-star csapatba került

csíket főleg a remek második felidei teljesítménynek köszönhetően 47:26-ra megverték. A torna all-star gárdájába Kovács Máté is bekerült.

Az amatőr kosár diák-

olimpia országos döntőjének a végeredménye. Lányok: 1. Bolyai János Gyakorló Ált. Isk. és Gimnázium,

Szombathely (Ávas Ancilla, Ávas Kinga, Bangha Zsófia, Berei Anna Orsolya, Bódi Nikolett, Horváth Ágnes, Horváth Anna, Janszó Alexandra, Konti Klára, Kukor Sára, Pintér Lilla, Varga Réka, Edző: Kollerics Barnabás), 2. Gábor Áron Gimnázium, Egézségügyi Szakközépiskola és Kollégium, Karcag, 3. Szerb Tanítási Nyelvű Óvoda, Ált. Isk.,

Gimnázium és Diákotthon, Budapest, 4. Zrínyi Miklós Gimnázium, Zalaegerszeg. **Fiúk:** 1. József Attila Gimnázium és Közgazdasági Szakközépiskola, Monor, 2. Bocskai István Gimnázium és Közgazdasági Szakközépiskola, Szerencs, 3. Bolyai (Bagaméri Gergely, Debreczeni Máté, Farkas Dániel, Gálffy Áron, Garger Dániel, Karda Gergő, Kovács Dominik, Kovács Máté, Parti Ádám, Perge Pál, Polyák Máté, Varga Márton, Edző: Kunecz Árpád), 4. A Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma és Kollégiuma, Pécs.

Fotó: Bolyai

Ezüstérmes triatlonisták

Holler Gábor és két bolyais csapat állhatott fel a dobogóra Vasból a diákolimpián

Budapest (vcs) – Az elmúlt tanév végén elmaradt a triatlon diákolimpia országos döntője, amit most a Margitszigeten pótlottak.

Júniusban Lakiteleken bonyolították volna le a triatlon diákolimpia országos döntőjét, ám a Tisza rossz vízminősége miatt a rendezvényt elmaradt. A finálét így most pótolták Budapesten, a versenyzár a Széchy Tamas uszodában kezdődik a megemeltetést, majd a Margitszigeten kerékpárral és futottak. A viadalon közel 500-an vettek részt. Vas megyét legnagyobb létszámban a bolyaisok képviselték. Csapatban ennek megfelelően öt értek el dobogós helyezést, a III. korcsoportban a lányok – Mester Dóra, Csorjasi Zsóé és Rozsári Zita –, a IV-ben pedig a fiúk – Krammer Vilmos, Harangozó Martin és Lorenz Péter – lettek ezüstérmesek. Egyéniben a Nagy Lajos Gimnázium tanulója, **Holler Gábor** taktikus versenyzésével ért el jó eredményt

A második helyezettek: **Holler Gábor** (kis kép) és a bolyaisok (nagy kép, balról): **Harangozó Martin**, **Krammer Vilmos**, **Lorenz Péter**, **Rozsári Zita**, **Mester Dóra** és **Csorjasi Zsóé**

Fotó: **Benkő Sándor**
SZENYI PÉTER

zason rossz bolyba került, a lezárakadt az élményzár. Összesítésben a megyék versenyében Vas a 10. helyezést szerezte meg, a közel 120 iskola között a Bolyai hatodiként zárt.

A vasi eredmények. Egyénl, lány, III. korcsoport: 9. Mester Dóra (Bolyai). Fiúk,

Az előző tanévből elmaradt országos döntőt pótlókat be

IV. korcsoport: 14. Krammer Vilmos (Bolyai). V. kcs.: 2. Holler Gábor (Nagy Lajos). Csapatl, II. kcs., lány: 7. Csorjasi Zsóé, Goncsarenko Vilmos, Gerencsár Lilla (Bolyai). Fiúk: 6. Hajós Kornél, Tóth Barna, Wagner Péter (Bolyai). III. kcs., lány: 2. Mester Dóra, Csorjasi Zsóé, Rozsári Zita (Bolyai). IV. kcs., fiúk: 2. Krammer Vilmos, Harangozó Martin, Lorenz Péter (Bolyai).

az V. korcsoportban. Az úszás után már dobogós helyen állt, kerékpározásban pedig úgy

tűnt, lerázta riválisait, ám a futásban egyik ellenfele ledolgozta hátrányát, így a vasi

triathlonos ezüstérmét nyert. A lányoknál a III. korcsoportban Mester Dóra az előkelő

klendekik helyen végzett. Akár a dobogós is elérhető volna, azonban a kerékpáro-

NLG-s ezüstérem a diákolimpiáról

Ritmikus gimnasztika: a Bolyai csapata negyedik, a KDG ötödik helyezett lett

Balatonboglár (vcs) – A ritmikus gimnasztika diákolimpia országos döntőjében a Nagy Lajos Gimnázium VI. korcsoportos lánycsapata második helyen végzett.

A ritmikus gimnasztika országos fináléjába a sífoki nyugat-magyarországi regionális döntőből kvalifikálhatták magukat a lánycsapatok. A selejtező versenyen három szombathelyi iskola négy együttese vett részt. A VI. korcsoportban a Nagy Lajos a második, a Kanizsai a harmadik helyen, az V-ben a Bolyai a negyedik helyen jutott tovább. Az I. korcsoportban a

A diákolimpián második helyezett lett az NLG lánycsapata

Fotó: **Nagy Lajos Gimnázium**

bolyais lányoknak nem sikerült a kvalifikáció, a hetedik pozícióban végeztek, s csak

az első hat lehetett finalista. A balatonboglári döntőben is jól szerepeltek a vasi csapatok,

ahol szalaggyakorlatot kellett bemutatniuk. A Nagy Béláné által felkészített NLG-sek **Serdült Anna**, **Németh Lilla**, **Horváth Csilla** és **Fekete Klaudia** összetételben nagyon jó gyakorlatot mutattak be, ami a hétszapos mezőnyben ezüstérmét ért számukra. A KDG-sek teljesítményére sem lehet panasz, a **Csapó Eszter**, **Takács Eszter**, **Palotai Lilla**, **Perenyák Boglárka** és **Egyed Noémi** ötöse az ötödik helyet szerezte meg. A Bolyai csapata sem maradt le sokkal a dobogóról, a **Ferenczi Nóra**, **Jánosa Júlia**, **Nagy Judit** és **Orosz Júlia** alkotta együttes a hat induló között negyediként végzett.

A sport a téma a Bolyaiban

Az intézményben végzett Király Gábor (Hertha BSC) nevelődője, az olimpiai bajnok kapus, Szarka Zoltán (képünkön Károlyi Frigyes igazgatóhelyettes társaságában) nyitotta meg pénteken délelőtt a Bolyai János Általános Iskola és Gimnáziumban a főképp diákrajzokból álló, sporttémákat feldolgozó kiállítást.

Fotó: Horváth Csaba

Sulipóló: nyert a Gothard, a Bolyai

Szombathely (tg) – Jól szerepeltek a Gothard és a Bolyai tanulói a megyei sulipóló selejtezőn.

A sulipóló megyei selejtezőjét a napokban rendezték a szombathelyi fedett uszodában. Három korcsoportban 11 általános iskolás csapat szállt medencébe – 2x10 perces meccseket játszottak a felek. A II. korcsoport küzdelmeit a Gothard, a III. és a IV. korcsoport versenyét pedig a Bolyai nyerte. A győztesek a sulipóló sorozat országos döntőjébe jutottak.

Megyei döntő, eredmények, I. korcsoport (3–4. osztály): 1. Gothard I. (felkészítő tanár: Simonka Ferenc), 2. Gothard II., 3. Gothard III. II.

Fotó: MTI/CZIKA LÁSZLÓ

Izgalmas, látványos meccseket hozott a sulipóló vasi selejtezője

kcs. (5–6.): 1. Bolyai (felkészítő tanár: Hajnal Zsuzsanna), 2. Gothard, 3. Reményik.

III. kcs. (7–8.): 1. Bolyai (felkészítő tanár: Kiss Péter), 2. Gothard, 3. OMK.

Diákolimpiai bajnokok

A Koczka testvérek kerékpáron verhetetlenek

Orfű (gz) – A Magyar Kerékpársportok Országos Szövetségének szervezésében a Baranya megyei településen megrendezett országos diákolimpiai döntőn a Koczka testvérek kategóriájukban a legjobbnak bizonyultak.

A kerékpársport mindhárom szakágában a diákolimpia országos döntőjének – BMX, országúti, Mountain Bike – a Pécs melletti település adott otthont. Megyénket Mountain Bike kategóriában a Bolyai János Gyakorló Általános Iskola két tanulója, *Koczka Dániel* (7. o.) és *Koczka Zsófia* (9. o.) képviselte, s mindketten meggyőző fölényrel utasították maguk mögé a mezőnyt.

Az 1500 méteres körpályán a tő körül volt. Az indulóknak nemcsak egymással, de a homokos talajjal és a 30 fokos meleggel is meg kellett küzdeniük. A IV. korcsoportosoknak – itt szállt nyeregbe Dani – hat kört kellett teljesíteniük. Dani végig

A győztes Koczka testvérpár: Zsófia (balról) és Dániel

vezető pozícióban, az elejétől iramot diktálva magabiztosan, mintegy 200 méteres előnnyel lett győztes. Az V. korcsoportos lányoknak négy kör volt a penzum. Zsófi jól taktikázott,

három körön át egyenletes tempót diktálva ragadt az élbolyra, majd az utolsó kör elején robbantott, s mintegy 150 métert verve a második helyezettre ő is bezsebelte az aranyérmét.

Több mint tisztes helytállás

Negyedik helyen zárták a diákolimpiát a Bolyai kosaras lányai

Pécs (hz) – Negyedik helyen végeztek a diákolimpia IV. korcsoportjában a Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium kosaras lányai.

Már az előcsatározások – területi finálé – során óriási bravúrt hajtottak végre a Bolyai kosaras leányzói akkor, amikor kijátszották a több igazolt játékoskal is megerősített soproniakat. Am

ték a vasiakat. Ennek ellenére a legjobb négy közé kerültek, ott viszont tényleg egy méretes pofon következett: a szinte egy az egyben a MÁV NTE korosztályos együttesével kiálló nagykanizsai Hevesi 89:33-ra verte a Bolyait. A szombathelyi diákok így a bronzéremért újra a pécsi Deák gárdája ellen léptek pályára, s hatalmas izgalom – később óvás – után egy pontos vereséget szenvedtek.

most kezd látszani annak a szisztematikus munkának az eredménye, amelyet Károlyi Frigyessel és Kuncz Árpáddal folytatunk a Bolyaiban. Hetente csak háromszor, négyszer edzünk, így nem véletlen, hogy a kosarasainknak a tanulásra is jut ideje. Majd valamennyiük kitűnő tanuló – összegzett Kollerics Barnabás.

A leány kosárlabda diákolimpia IV. korcsoportjának

A Bolyai csapata. Állnak (balról): Gerencsér Dóra, Auguszt Melanie, Haluzsán Lilla Laura, Kollerics Barnabás felkészítő testnevelő, Müller Barbara, Simon Bernadett, Kovács Orsolya. **Térdelnek:** Gerencsér Barbara, Darvasics Bianka, Kratochwill Dóra, Kiss Barbara, Szele Adrienn. **A képről hiányzik:** Kovács Viktória

azt a bravúrt még hazai pályán vették véghez. Az országos döntőben aztán folytatták a menetelést Kollerics Barnabás tanítványai: a csoportmeccseken a Nyíregyháza, valamint a Gödöllő együttesét is két vállra fektették. Egyedül a hazai, azaz a pécsi gárda ellen kapituláltak, igaz azon a derbin sérülések tizedel-

Már annak is nagyon örültem, hogy bekerültünk a döntőbe. A Pécsen elért negyedik helyünkre pedig kifejezetten büszke vagyok. A 8./A osztályra épülő csapatunkban egyetlen igazolt játékos sem szerepelt, így voltunk partiban a szinte egyesületi gárdákkal felálló iskolákkal. Az az igazság, hogy

végeredménye: 1. Szervátusz Jenő Ált. Isk., Budapest, 2. Hevesi Sándor Ált. Isk., Nagykanizsa, 3. PTE Deák Ferenc Gyakorló Gimn. és Ált. Isk., Pécs, 4. Bolyai János Gyak. Ált. Isk. és Gimn., Szombathely. A torna legjobban küzdő csapata különdíjat a Bolyai kapta.

Diákérmek vívásban

A Bolyai fiú párbajtőrözői kitettek magukért

Diósgyőr (gz)
– A diákolimpia országos párbajtőr döntőjében egyéniben Vecsey Dénes bronz-, míg a Bolyai iskola fiúcsapata ezüstérmet szerzett.

A diákolimpia országos vívódöntőjében meggyénket a Bolyai iskola párbajtőr-csapata képviselte. Gasztonyi János és Fatalin Károly tanítványai kitettek magukért. A Vecsey Dénes, Kovács Márton, Lehner Ádám alkotta trió kadett kategóriában a döntőbe verekedte magát, és csak nagy küzdelemben, 45:41 arányban maradt alul a győztes miskolci Ávas gimnázium csapatával szemben. Egyéniben Vecsey Dénes bronzérmes lett. A fiúk junior kategóriában is pástra

Az ezüstérmes Bolyai párbajtőr-csapata (balról): Lehner Ádám, Vecsey Dénes, Kovács Márton

Fotó: Kiss Teodóra

léptek, és egyéniben mindhárman a legjobb nyolc közé kerültek. Végül Kovács a 6., Vecsey a 7., Lehner pedig a 8. helyen végzett. S mivel ebben a sportágban az 1–8. helyezett részesül érdemfajzásban, így va-

lamennyien még egy medált begyűjtöttek. Mindhárman a Szombathelyi Vívóakadémia versenyzői, és az egyesület megalakulása óta, három éve, heti három alkalommal foglalkoznak a vívással.

Kővári bajnoki címe

Vas megye javított a középiskolások fedett pályás versenyén

Budapest (he) – A távolugró Kővári Balázs révén vasi arany is született a harmadik alkalommal megrendezett országos középiskolai fedett pályás atlétikai versenyen.

Idén népesebb Vas megyei csapat tudott rajthoz állni a diákolimpia keretén belül megrendezett országos középiskolai fedett pályás atlétikai versenyen – az iskolák vállalták a gyerekek utazási költségeit –, és így sikerült elmozdulni a tavalyi utolsó helyről. A vasi fiúk – elsősorban a távolugrásban aranyérmet szerző *Kővári Balázs* (Bolyai, edzője: Halmosi Zoltán) révén – a nyolcadik helyen zártak a csapatversenyben, a lányok tizenhatodikak lettek, az összesítésben Vas megye együttesét a 14. helyre rangsorolták. Kővári Balázs 6,82 mé-

Kővári Balázs új fedett pályás diákolimpiai bajnoki csúccsal nyerte meg a fiú távolugrást Fotó: Szendi Péter

terrel bizonyult a legjobbnak, s ez az eredmény új középiskolások fedett pályás rekord (a budapesti Ungvári Péter 6,80-os csúcsát adta át a múltnak). Érdekes megemlíteni, hogy a vasiak néhány kivételtől eltekintve két-három évvel fiatalabbak voltak a felső korhatárnál.

Egyéni eredmények.

Fiú, 60 m: Monek Ádám (Kölcsy, Körömend) 7,61 – előfutam. **300 m:** 10. Németh Dániel (KDG) 38,30. **1000 m:** Porpáczy Szilveszter (NLG) – nem tudta befejezni a versenyt, kilépett a pályáról. **60 m gát** (91,4 cm): 6. Szele Balázs (Jurisch, Kőszeg) 8,71. **4x2 körrős váltó:** 16. Vas megye – Monek, Szele, Gaál Ákos (Vörösmarty, Szentgott-

hárd), Simonits Ádám (Kölcsy) 3:25,05. **Magas:** 6. Mészáros Richárd (Tinódi, Sárvár) 1,80. **Távol:** 1. Kővári Balázs (Bolyai) 6,82 – új országos fedett pályás középiskolai csúcs. **Súly:** 7. Németh Kristóf (Puskás) 15,01. **Lány, 60 m:** Vertetics Nikolett (Premontre) 8,61 – előfutam. **300 m:** 15. Márkus Ildikó (Szent-Györgyi) 45,39. **1000 m:** 14. Woki Edina (KDG) 3:28,11. **60 m gát** (76,2 cm): 7. Majcsenicz Martina (Teleki) 9,70. **4x2 körrős váltó:** 14. Vas megye – Vertetics, Márkus, Szarka, Nagy E. 4:01,44. **Magas:** 9. Hevér Judit (Tinódi, Sárvár) 1,45. **Távol:** 9. Szarka Tímea (Szent-Györgyi) 4,94. **Súly:** 18. Nagy Erika (KDG) 6,76 – a sérült Császár Katalin helyett ugrott be.

Hét vasi diákolimpiai csúcs

Budapest (he) – A Magyar Diáksport Szövetség (MDSZ) által nyilvántartott diákolimpiai atlétikai bajnoki csúcsok között immár hét fűződik Vas megyei sportoló nevéhez. Érdekes, hogy a fedett pályás középiskolai rekordok közül a fiú és lány távolugrás is vasi „illetőségű”: *Kővári Balázs* ugye a 6,82 méterével új rekord, *Maincz Anita* – a Szent-Györgyi színeiben – pedig tavaly érte el az 5,77 méteres csúcsot. A másik öt rekord szabadidő: *Kasper István* (Mezőgazdasági, Kőszeg) 2002-ben

110 m gáton 14,07 másodperccel futott, *Kéri Andrea* (Premontre) 2003-ban elért 62,51 métere pedig az eddigi legjobb lány kalapácsvető bajnoki eredmény volt. A múlt században jegyezték két diszkoszvető- és egy kalapácsvetőcsúcsot: előbbieket *Horváth Attila* (Savaria) 68,92 méterrel – 1,5 kg-os szerrel –, illetve *Börzsönyi Mária* (NLG) – 52,42 méterrel állította fel 1985-ben, utóbbit *Horváth Róbert* (Élelmiszer-ipari) 1993-ban 74,14 méterrel 6 kilós kalapáccsal.

Kétkerekes bajnokok

Veres Boglárka és Koczka Dániel első a diákolimpián

Debrecen (gz) – A mountain bike cross szakág országos diákolimpiai döntőjén a Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium két diákja, Veres Boglárka és Koczka Dániel korosztályában egyaránt a legjobbnak bizonyult.

A kerékpársport valamennyi szakágában Debrecen adott otthont a diákolimpia országos döntőjének. Megyénket csupán a Bolyai iskola két tanulója, Veres Boglárka és Koczka Dániel képviselte az V. korcsoportban: mindketten az első helyen végeztek.

Kánikulai hőségben, délután két órakor rajtoltak a montisok az 1500 méteres körpályán, nyílt terepen. Az emelkedőkön a mély homok miatt bizony a bringát csak tolni, vagy vállon cipelni lehetett. A lányoknak

négy kört kellett teljesíteniük. A mindössze két éve kerékpározó Veres Boglárka végig az élmezőnyben tekert, majd a cél előtt 300 méterrel robbantott, és első-

az élre állt, és megszorítás nélkül rajt-cél győzelmet aratott. Érdeesség, hogy mindketten a Bolyai iskola 9/b osztályos tanulói. Testnevelők: Földesné

A Bolyai iskola kétkerekes diákolimpiai bajnoka: Koczka Dániel (balról) és Veres Boglárka

Fotó: Kiss Teodóra

ként szakította át a célszalagot. A másik bolyais, Koczka Dániel – rutinos versenyző lévén – semmit nem bízott a véletlenre. A nyolckörös versenyen rögtön

Bolfert Erika, illetve Kunecz Árpád.

A győztesek az aranyérem mellé Debrecen város különdíját is kiérdemelték.

Négy tornászcsapat a döntőben

A Bolyai, a Zrínyi, a Jurisich és az Evangélikus jutott tovább a diákolimpián

Győr (vas) – A torna diákolimpia B kategóriás országos elődöntőjéből négy vasi iskola csapata is fináléba jutott.

A torna országos elődöntőjében a csapatok között nagy küzdelem zajlott a dobogós helyezésekért, mert nemenként és korcsoportonként csak az első három helyezett jutott a fináléba. A 60 indulóból tíz vasi volt, s közülük négyen sikerrel abszolvtáltak a viadalt. A legjobb eredményt a III–IV. korcsoportban a bolyais lányok érték el, akik Kívés Blanka, Glocknitzer Júlia, Éva Franciska, Nádasi Zsófia, Horváth Nikolett és Kívés Borbála összetételben aranyérmesek lettek, valamint egyéni összetettben ketten is dobogóra léphettek. Nádasi Zsófia elsőként, Kívés Borbála másodikként végzett. Az I–II. korcsoportban a Zrínyi lány – Böcker Jessica, Németh Nikolett, Tóth Bianka, Győre Evelin, Dévai Boglárka és Kovács Kinga –, az V–VI-ban a kőszegi Jurisich lány – Ambrus Nóra, Csizmazia Dorina, Elek Virág, Gerencsér Rita, Steiner

Fotó: Kívés István

Az elődöntőben aranyérmes Bolyai csapata. Fentről, balról: Éva Franciska, Horváth Nikolett. Középen Kívés Blanka, Glocknitzer Júlia. Lent: Kívés Borbála, Nádasi Zsófia és Grénus Gabriella edző

Luca és Süle Anna –, illetve az ugyancsak kőszegi Evangélikus fiú együttese – Bajnok

Tamás, Balogh Ádám, Beke Áron, Csontos Dániel, Fülöp Sándor és Iszak Balázs – a

harmadik helyet szerezte meg.

Az országos döntő április 18-án lesz Pécsen, míg 19–20-án az A kategóriás – igazolt – tornászok versenyeit rendezik meg.

A vasi eredmények. I–II. korcsoport, fiú, csapat: 4. Ják 131,950, 6. Szentgotthárdi Oktatási Intézmény, Széchenyi 127,300, 8. Óriszentpéter 125,750. **Egyéni összetett:** 9. Iszak Dániel (Ják) 26,950. **Lány, csapat:** 3. Zrínyi 137,300, 7. Ják 135,650, 10. Bolyai 134,200. **Egyéni:** 4. Kovács Kinga (Zrínyi) 28,000, 10. Dévai Boglárka (Zrínyi) 27,700. **III–IV. kcs., lány, csapat:** 1. Bolyai 140,900. **Egyéni:** 1. Nádasi Zsófia 28,400, 2. Kívés Borbála 28,350, 4. Éva Franciska 28,200, 5. Horváth Nikolett 28,150, 6. Glocknitzer Júlia (mind Bolyai) 27,800. **V–VI. kcs., fiú, csapat:** 3. Evangélikus, Kőszeg 259,750. **Egyéni:** 9. Fülöp Sándor (Evangélikus) 53,650. **Lány, csapat:** 3. Jurisich, Kőszeg 179,300, 9. Kereskedelmi 155,350. **Egyéni:** 4. Steiner Luca (Jurisich) 36,800, 7. Ambrus Nóra (Jurisich) 36,600.

2006. JÚNIUS 28., SZERDA

Tanulásban és sportban is élen

Japánba készül az orvostanhallgató kung-fus

Szombathely (sor) – A tanulásban és a sportban nyújtott kimagasló teljesítménye elismerésül két kitüntető címet is átvethetett Korcsmár Péter orvostanhallgató, aki az első Ifjúsági Bolyai-díj-jaros volt.

Többször is szerepelt már lapunkban Korcsmár Péter: öt évvel ezelőtt még a Bolyai iskola érettségiző diákjaként ő érdemelte ki elsőként a Freund Tamás akadémikus, agykutató által a kutató-utánpótlás számára létrehozott Ifjúsági Bolyai-díjat. Aztán egy évvel később Brüsszelben járt sikerrel: az Euréka Szalon innovációs világtárlásán az epilepsziával kapcsolatos kutatásait jutalmazták aranyéremmel és Chevalier-lovagkeresztrel. Péter legfrissebb „díjszerzeményeit” a fővárosi közgyűléstől és a Semmelweis Egyetemtől – ahol ötdödikes orvostanhallgató – kapta: a tanulásban és a sportban nyújtott kimagasló teljesítményét ismerték el az „Élen a tanulásban, élen a sportban” kitüntető címmel. A hajdani középiskolás nemcsak külsejében változott (göndör sörényét „kánikulafrizurára” fazonírozta), kamaszkori zavarnak, szótlanlanságnak is hűlt helye. Karakán, határozott, vagány, laza „csávó” benyomását kelti, aki tisztában van az értékeivel, s tudja, mit akar az élettől. Teli van energiával, s ahogy hallgatjuk, mi is felvillanyozódunk. Lám-lám, mennyi mindent megtehet az ember, ha céltudatosan, okosan használja az idejét! Péter már medikusként vágott bele – a Testnevelési Egyetemen – egy sportoktatói képzésbe, az edzői diplomáját hamarosan kézhez veheti. A kínai harcművészet egyik ágában mélyedni, amellyel 17 évesen ismerkedett meg, s azóta számos hazai és nemzetközi versenyen bizonyította ebbéli rátermettségét is. A kung-fu sportról van szó, amelynél úgy tetszik, végleg kiköltött a korábban számos más sportműfajba belekóstoló fiatalember. Magyar bajnoki címei – a legtöbbet alig néhány

napja nyerte –, nemzetközi világversenyeken elért eredményei önmagukért beszélnek. Jelenleg piros öves kung-fus, a terv a mesterfokozat megszerzése. Péter mindemellett menüüzsi tanfolyamra jár, az elméleti vizsgákon már túl van, a gyakorlat most következik. Az egyetemen a TDK-s munkáját a sportéleten témakörében készíti, s már harmadik éve a Korányi Frigyes Szakkollégium diákbizottságának az elnöke. Az orvoslásban a sebészet, traumatológia felé kacsingat, most éppen egy japán útra készül: egy hónapos időtartamra ösztöndíjat nyert a sáitamai egyetem sebészeti

Piros öves kung-fus, a mesterfokozat megszerzése a célja

osztályára. Péter azt reméli, nemcsak megfigyelőként számítanak rá a műtéteknél, hanem be is mosakodhat. A mellesleg három éve Mensa Hungarica-tag fiatalember fontosnak tartja megemlíteni: ahhoz, hogy ideig eljutott, jó alapokat kapott. A szellemét annak idején a szombathelyi Bolyai iskolában főként Baranyai József biológiai tanár palérolóza, a testedzésben a Kondor & Snagor Control SE vezetőedzője, Koszgyovits Mihály az instruktora. Az elismerések Péter szerint mindenképpen megilletik őket is.

A fővárostól és az egyetemtől kapott elismerésekkel

Tartalom

Előszó	3
Csak alsó!?	6
Már felső is!	16
12 évfolyam!	26
Közüktatási teljesítmény	47
„... a pedagógusképzésnek legyen gyakorlati műhelye!”	66
Alkalmak a személyiség fejlesztésére	79
Nem mellékesen	90